СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 17. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 23-го січня 1939. No. 17. Jersey City, N. J., Monday, January 22, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1616. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ СТОЇТЬ ПРИ СВОЇЙ "ПОЛІТИЦІ ЩАДЖЕННЯ"

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет розділу грошей таки станув на своїй „політиці щадження" і не привернув на поміч безробіттю 150 міліонів долярів, які на початку був обтяв. Та всетаки сенат робив певні завваги і поради адміністрації „Доблю Пі Ей" і урядові, а саме, що „Доблю Пі Ей" повинно зробити докладні розсліди серед своїх занятих робітників і відправити зпоміж них лише 5%, але таких, що можуть стояти на власних ногах. А урядові дав до зрозуміння, що коли ті гроші вичерпаються скоріше, ніж призначено, то можна буде опісля жадати від сенату додаткових сум.

РУЗВЕЛТ ОДОБРЮЄ УКРІПЛЕННЯ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт одобрив плян укріплення островів на Тихім океані, головно острова Ґувм. Та водночас він зазначив, що добре булоб, коли би преса поінформувала суспільність, що „одобрити" щось, ще не означає призначити вже на це гроші та приступати до виконання. „Одобрення", чи „авторизація", означає тільки „побожне бажання". Також президент заперечив, що плян будування укріплень має на ціли застрашити Японію та змусити її до певних мілітарних договорів, що охоплювалиб тихоокеанський простір. Бо таке вже раз було в минулій історії Америки та Японії.

НОВИЙ СПОСІБ БУДОВИ ЛІТАКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Заступник предсідника бакалітової фабрики, Джордж Бекленд, зізнавав перед урядом, що інжинири винайшли тепер новий спосіб будування літаків, головно тулуба та крил, що 20 до 30 разів скоріше випродуковує літаки. Затруднює менше робітників і дає кращу якість. Цей спосіб заключається в тому, що літаковий тулуб і крила витискають зо спеціяльної маси, подібної до тої, з якої нині роблять ріжні кубки, попільнички й інші речі. Девять робітників за чотири години можуть у той спосіб виконати тулуб і крила літака. Бекленд також зізнав, що цей спосіб вже запатентований та закуплений мілітарними властями Америки.

ЗАПИСАВ МАЄТОК АКТОРЦІ.

НЮ ЙОРК. — Відомий нюйорський спортсмен і власник броварів, Якоб Руперт, що недавно помер, записав третину свого великого майна одній бувшій акторці, Ґелені Вейант. Лишив він майна на 45 міліонів долярів. Та велику частину з того, бо аж 60%, забере уряд. Спадкоємцям лишиться коло 16 міліонів.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ПРОСЛІДЖУЄ ЗАКИДИ В БІК ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія рішив покликати на переслухання радного Болдвина, який кілька днів тому поробив тяжкі закиди проти нюйорської поліції, головно поліційного командного складу. Ля Ґвардія сказав, що він звик сам вимітати місто Ню Йорк з усяких надужить. Коли закиди, пороблені Болдвином, мають тінь правди, то недомагання будуть направдені. Але коли ті закиди зроблені тільки для реклями і не є усаднені, то суспільність мусить про це знати.

ФЕДЕРАЦІЯ ЖІНОК ХОЧЕ ПРОСЛІДЖУВАТИ ЗБРОЄННЯ.

ВАШИНҐТОН. — В нутрі Федерації Жіночих Клюбів Америки виринула думка, щоб точно прослідити причини теперішніх американських величезних зброєнь. Коли ці зброєння справді потрібні для американської безпеки, то, зрозуміло, не можна проти них виступати. Але коли вони розпочинаються на те, щоб рятувати в нутрі край від економічного застою та в той спосіб поборювати безробіття, то ті зброєння треба припинити, бо вони ставлять край на шлях фальшивого добробуту, говорили жінки.

ЦІЛА ОКОЛИЦЯ ЗАЛЯКАНА ОПИРОМ.

ҐЛАСТОНБЕРІ (Конетикот). — Ціла околиця залякана якимсь невідомим опиром, що реве, стогне, а навіть розриває псів. Ґрупи охочих людей вибираються з ловами на того невідомого звіра. Дехто думає, що це все уява. Але є такі, котрі думають, що це мусить бути лев, або пантера, які в тих околицях раз утекли з мандрівного цирку.

ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ „СЕНДВІЧІВ" У „ДРУГСТОРАХ".

НЮ ЙОРК. — Ґрупа нюйорських аптикарів орґанізується на те, щоб усунути цю американську дивовижу, де в аптикарських склепах на першому місці займаються продажем „сендвічів", кави, варених і смажених яєць, а щойно опісля ліків. Згадані аптикарі сказали, що в Америці повинно дійти до двоякого роду аптичних складів: до таких, де продають харх, усякі фаталашки й стандирозовані ліки, і таких, де виключно займаються ліками та виконують лікарські рецепти.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В ЕСПАНІЇ.

Цивільне населення, що втекло було з рідних околиць, коли в них правив льоялістичний уряд, вертається додому з наступаючими військами ґенерала Франка.

МАРС ЛЕТИТЬ СТРІМГОЛОВ ДО ЗЕМЛІ.

Астрономи заповідають, що планета Марс швидко наближається до землі і в липні ц. р. буде віддалена від нас „тільки" 36,030,000 миль і буде 50 разів ясніша, як тепер. Таке буває раз на два роки. Теперішня віддаль Марса від землі виносить 176,000,000 миль.

НАЙМИТ, ПОСТРІЛИВШИ ДВІ ОСОБИ, ПОВІСИВСЯ.

На фармі вдови Елми П. Коверлі, недалеко Бон Акорд в Алберті, служив як фармерський робітник від 2 років Едвард Віцік, мабуть поляк. З невияснених іще причин вистрілив він з рушниці 2 січня до повернулої додому пані Коверлі, а опісля до її 24-літнього сина Доґлеса. Зранивши легко вдову і її сина, 36-літній Віцік повісився в шпихлірі на сусідній фармі. Шпитальні лікарі кажуть, що життю пані Коверлі та її сина не грозить ніяка небезпека.

ЗНАЙШЛИ ТІЛО ШАХТЯРІВ.

Рятункові робітники відкопали в копальні Шор Лейк у Киркленд, Онт., розчавлені тіла копальняного робітника Юрка Голубця і його товариша В. Савлявича. Згаданих копальняних робітників у найбільшій канадійській копальні золота присипали сотні тон каміння ще 27 грудня 2,700 стіп під поверхнею копальні. Сталося це, коли вони розсаджували динамітом скалу. Голубець залишив жінку й дитину. Савлявич залишив жінку й 3 дітей у Юґославії. Обвал каміння у згаданій копальні наступив недалеко місця, що відоме в копальні під назвою цвинтар, бо там трапилося вже кілька нещасливих випадків.

200 ОСІБ ПЕРЕЙШЛИ НА РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ ОБРЯД.

„Дзеннік Польскі" пише, що в Самборі перейшли в 1937 р. 76 греко-католиків на римо-католицький обряд, а в 1938. р. це число зросло до 200 осіб. „Дзеннік Польскі" радіє, що праця польського духовенства і громадянства над „ревіндикацією душ" дає такі гарні наслідки.

ОДИНОКА ЖІНКА МЕЙОРОМ У КАНАДІ.

Містечко Вебвуд у дистрикті Содборі, Онт., вибрало поновно через аклямацію своїм мейором паню Варвару Генлі. Пані Генлі є одинокою жінкою в Канаді, що є мейором містечка.

МІРИВ У ЗАЙЦЯ, ЗАСТРІЛИВ 9 КУРОПАТВ.

Перед гемилтонським судом ставав Алберт Смит, обвинувачений за нарушення ловецького онтерійського закону за застрілення 9 куропатв. Смит оправдувався перед судом, що мірив у зайця, а трапив на куропатви. Поліційний суддя сказав обвинуваченому, що ціле його оправдання видається йому байкою й тому засудив його на гривну у висоті 100 долярів.

НАЙМЕНША ДИТИНА В КАНАДІ.

У шпиталі Еденек, в Трейл, Б. К., знаходиться від 30-го грудня м. р. правдоподібно найменша в Канаді дитина, що важить 2 фунти й 4 унції. Немовля тримають в інкубаторі й воно набирає там сили.

БУГАЙ ЗААТАКУВАВ КОНЕЙ І ВБИВ ОДНОГО.

З Гайнс Крік в Алберті доносять, що розшалілий бугай на фармі Івана Новика кинувся на коней і тяжко їх покалічив, попробивавши рогами. Один кінь згинув, а другий важко покалічений.

КУПИВ ПОЗОЛОЧЕНЕ ОЛОВО ЗАМІСЦЬ ЗОЛОТА.

Данило Озарчук, 52-літній мешканець Венкуверу, повідомив поліцію, що він дався ошукати обманцеві й купив за $600 мішок позолоченого зверху олова. Незнайомий дав Озарчукові зразок золота, який при пробі знавців показався вартий $25 за пів унції. Тоді він згодився купити від незнайомого мішок золота за трошки більше як пів ціни його ринкової вартости. Доперва опісля переконався, що купив позолочене олово замісць золота.

ОБОРОНИЛАСЯ СТОЛОМ ПРОТИ ТРЬОХ БАНДИТІВ.

У Бродах до мешкання купця В. Каца впали три узброєні в карабіни бандити, що домагалися видачі грошей. Жінка Каца кинула на них столом так, що вони втекли, нічого не забравши.

ТРУЇЛА ЛЮДЕЙ ВОВЧИМИ ЯГОДАМИ.

На краю ліса в Павлосеві, пов. Ярослав, прохожі знайшли непритомну селянку з Павлосева, Аґату Коцул. Слідство виявило, що до помешкання Коцулової прийшла якась селянка і запропонувала їй купно корови за 70 зл. у сусіднім селі Янкінцях. Коцулова взяла 70 зл. і вибралася з невідомою до Янковець. По дорозі сіли обі на краю лісу і тоді невідома почастувала Коцулову пирогами з вовчими ягодами. Колиж Коцулова втратила притомність, невідома жінка відійшла. Поліція ствердила, що це кольоністка, яка приїхала з вадовицького повіту, і знайшла в неї більшу скількість ягід.

ВОРОНИ ЗАДЗЬОБАЛИ ДИТИНУ.

Зголоднілі ворони задзьобали 5-літню дівчинку Марію Попиківну з села Добра, пов. Луцьк. На нещасну дівчинку кинулося стадо зголоднілих ворон на стежці під лісом, видзьобали їй очі і так страшно покалічили її, що вона померла у шпиталю.

МАЄТОК У ДЕРЕВАХ.

З Армитедж, Онт., доносять, що 94-літній онтерійський начальний суддя має маєток, якого не хоче позбутися. Його лісок чорних волоських горіхових дерев, який він посадив на своїй сільській посілості перед 30 роками, варт тепер $1,000,000.

КАРА СМЕРТИ ЗА ШПИГУНСТВО.

Військовий окружний суд у Кракові засудив на наглій розправі урядовця Владислава Валяшека на кару смерти за шпигунство в користь одної з сусідніх держав. Присуд смерти виконали 15. грудня м. р.

ВЗИВАЮТЬ РЯТУВАТИ "РІДНУ ШКОЛУ"

ЛЬВІВ. — Не вдалося добути дозволу на коляду для „Рідної Школи". Значить, позбавлено цю установу джерела головного її приходу. А видатки „Рідної Школи", навіть при мінімальних винагородах рідношкільних учителів та працівників, виносять річно 1 і пів міліона злотих. Ніякої субвенції „Рідна Школа" не одержує, а держиться виключно жертвами українського громадянства. „Діло" пише, що заборона традиційної збірки на Різдво може викликати катастрофу і причинитися до заломання найважнішого нашого виховного фронту. Та, пише „Діло", польська заборона не унеможливлює кожному громадянинові жертвувати на „Рідну Школу". Колядувати не вільно. І не вільно мати колядникам ліст „Рідної Школи" та записувати на них жертводавців, бо за таку збірку каратимуть арештом. Але ціла нація має знати, яку має дати відповідь польській владі. Себто таку, яку дала в 1930 році, коли підчас такої польської заборони зібрано вдвоє стільки на „Рідну Школу", ніж бувало іншими роками.

СТАРА ПЛЯТФОРМА.

ХУСТ. — Празька влада, прийшовши по катастрофі трохи до себе, продовжує давню централізаційну і москвофільську лінію. Так треба розуміти назначення нею міністром Карпатської України русофіла і чеха.

„УКРАЇНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ".

ПРАГА. — Читаємо в чеських ґазетах, що большевицький суд у Харкові засудив пятьох українців на кару смерти за те, що вели в підпольних орґанізаціях боротьбу проти москалів. Вони боролися за самостійність України, видвигаючи клич: „Україна для українців".

ВИБОРИ ДО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ПРАГА. — Заповідають, що незабаром відбудуться вибори до сойму Карпатської України. Усіх послів буде 20, а найбільше 24. Національні меншини матимуть своє заступництво. На 20,000 осіб припадатиме один заступник. Подають, що будуть три жидівські посли, один або два чеські, один мадярський, а також німці й румуни матимуть заступництво, хоч не мають вимаганого законом числа населення. Українці матимуть, очевидно, більшість голосів.

ПРИГАДУЮТЬ 1341 РІК.

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна розструблює статтю „Польскі Збройней", у якій „доказується", що нема ніякої „Західньої України", а є тільки „Червенська Земля", яка ще перед Володимиром Великим належала до Польщі і яку Польща остаточно прилучила до себе в 1341 році за Казимира Великого.

ГІТЛЄР ЗВІЛЬНИВ ШАХТА.

БЕРЛІН. — Від років ходили слухи, що німецький економіст і фінансіст, д-р Гяльмар Шахт, уступає. Та тепер, коли це сталося, подія викликала всюди величезне здивування. Ніхто не знає властивої причини уступлення Шахта. Кажуть, що його Гітлер усунув, бо він був законсервативний, та що це сталося під напором націстичних радикальних кол. Президентом Державного Банку став тепер Вальтер Функ, що є „радикальніший" у відношенні до поладження жидівської квестії, себто еміґрації жидів з Німеччини до інших країв. Кажуть далі, що усунення д-ра Шахта є тільки започаткуванням великої „чистки".

ГОВОРЯТЬ ПРО ВІЙНУ.

ТОКИО. — Обговорюючи величезні біліонові видатки на армію, японські ґазети пишуть отверто, що Японії прийдеться вести війну з Советами.

ЗАТРИМАЛИ КОМІСАРА.

ВАРШАВА. — Високий комісар Данціґу, назначуваний досі Лігою Націй, подався до димісії, бо бачить, що не має ніякого голосу в Данціґу, де націсти горою. Та Польща загрозила, що виступить з Ліґи, як уступить комісар. Тим чином комісарія задержано, але тільки для форми. Великий комісар навіть не вернеться до Данціґу, а житиме в Швайцарії. Але титул таки задержить при собі, щоб „заспокоїти" Польщу.

НАЗВА, ЩО ПРИГАДУЄ РАБСТВО.

ХУСТ. — Влада Карпатської України видала розпорядок, що до часу дефінітивного установлення назви Підкарпатської Руси можна вживати урядово двох назв: Підкарпатська Русь і Карпатська Україна. Остаточно вирішить ту справу перший сойм Карпатської України. „Нова Свобода" до цього додає, що нема сумніву, що кожний свідомий громадянин вживатиме вже тепер всюди тільки назви Карпатська Україна, бо „Підкарпатська Русь" це та назва, яка пригадує нам рабство та пониження.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДМОВИТИ ВІД ЗРАДИ

Щасливо склалося, що „карпатороси" відложили свій „конгрес" у справі Закарпаття. Здається, що само Боже Провидіння положило свою руку, щоб дати нагоду „блудним вівцям" вернутись до свого народу так, як вертаються там у Карпатській Україні до рідного народу ті, що були введені в блуд, а тепер побачили правду власними очима.

Знаємо, що діється в Америці серед сірої маси наших братів із Закарпаття. Знаємо, що вони зачинають діставати листи від своїх найближчих, від своїх рідних і зо своїх рідних сіл. І знаємо, що чим далі, тим буде більше тих листів. І чим далі, тим вони будуть веселіші. А якщо ще цього року дехто вибереться відвідати Карпатську Україну, то цілком певно привезе з собою такі вісті і враження, що москвофільство в Америці мусітиме загибати, зокрема те, що тісно звязане з мадяронством, що бажало би прилучити Закарпаття до Мадярщини. Те останнє готово опинитись у дурному положенні ще й тому, що й сама Мадярщина, маючи інші пляни на увазі, готова залишити справу Карпатської України на боці. Вже й тепер нашим москвофіло-мадяронам приходиться опиратись головно на Польщу, коли намагаються завдавати дальші удари українству. Та на таке наш нарід, навіть той, що побаламучений москвофільством, не піде. Він уже тепер незадоволений з політики своїх провідників. Уже тепер висказує він у багатьох місцевостях своє негодування супроти священиків-мадяронів. А це щойно початок. За якийсь час буде цілком інакше, бо вийде на яв українська правда в цілій своїй повноті й силі. І тоді стане цілком ясним, хто він наш нарід до добра, а хто його ошукував і запродував у чуже ярмо.

Провід „карпатороссів" може ще направити лихо. Можна і треба забути давні часи і негодування. Давно їх можна було розуміти і якось виправдувати... Та сьогодні справа стоїть зовсім інакше. Хто сьогодня проти рідної влади в Карпатській Україні, той є зрадник народу. Бо не про особи тут іде, а про владу, мову, характер краю, про те, хто в нім є господарем. А господарем у Карпатській Україні є сьогодня — наш нарід. Хто цього не хоче визнати і проти цього бореться, цей зрадник народу, цей зрадник Закарпаття.

Нам треба тепер приложити руку, щоби пришло й в Америці до обеднання з нашими братами і сестрами з Закарпаття. Тому треба в кожній місцевості старатися зблизитись до них і дати їм правдиві інформації про Карпатську Україну. Нарід тут невинуватий. Він певно стане по українській стороні, як пізнає правду. А і проти „карпатороссів"-провідників не матимемо злого слова, як тільки вони матимуть характер і відвагу повести себе так, як повели себе чесні москвофіли в Карпатській Україні.

О. С.

Примара білої Росії

Намір гітлерівської Німеччини створити „Міттельевропу" коштом головно СССР вніс правдивий переполох у ряди білої російської еміґрації, бо з тим звязують визволення України. Російські часописи повні статтей на українські теми. Росіяни, що мають впливи в французькій пресі, на ґвалт витягають папереві гармати, щоб довести, що ніякої України нема, що вона німецька вигадка, та що, коли вже большевизм має впасти, то йому на зміну мусить прийти третя Росія, велика, едина, очевидно з Україною як її провінцією.

Одне є потішаюче в цій кампанії білих росіян. Хто пригадує собі перші тяжкі кроки національної української пропаганди за кордоном, той памятає, як тяжко було призвичаювати **німецьку чи французьку** громадську думку до самої назви „Україна". В XIX віці багато річей пішло в Европі в непамять. Тоді, як у письменників XVIII віку, напр. в англійського історика Ґібона, або в знаного економіста Адама Сміта, ви могли стрінути назву „Україна" на означення нашої країни, як назву всім зрозумілу і єдиноправильну, то вже в XIX. віці, в нашому найфатальнішому віці, в столітті розцвіту потуги російської імперії, назва „Україна" майже зникає. Нашим пропаґандистам треба було доводити, що так звана „Малоросія" — назва штучна, вигадана москалями, та що властива назва нашого краю є „Україна". І таке саме, лише навпаки, мусять переходити тепер білоросійські пропаґандисти єдиної й неподільної Росії. Всі вони, навіть найзавзятіші наші вороги, мусять тепер називати нашу країну **„Україною"** і доводити, що це властиво „неправильна" назва та що годиться натомісць уживати „правішої" назви, **„Малоросія"**.

Часи зміняються! Великий здвиг, великий зрив нації, пролита кров за ті двацять останніх років нестертими буквами записали в памяті всіх европейців імя України.

Тому далеко тяжче москалям з тим українським „фантомом" тепер боротися. Тим більше, що їх положення фальшиве. З одної сторони вони неґують Україну, як вигадку. А з другої, намагаються переконати своїх чужинецьких протекторів, що війну з большевиками треба починати таки з України, як з країни найбільш ворожо настроєної проти большевизму. А коли чужинці догадуються причин цього більшого ворожого наставлення до большевизму України (бо це ворожнеча національна), тоді московська пропаґанда попадає в дуже тяжке положення.

І ще другий клопіт має ця пропаґанда. Москалі голосять себе протекторами словянства і ворогами тевтонського „Дранґ нах Остен". Кричать, що, злигавшися з німцями, українці продають і свою „матір Росію" і словянство... Але, як це загально відомо, треба лиш Гітлерові ласкаво поглянути на ту чи іншу біло-емігрантську московську групу, чи позволити приїхати до Берліну претендентові на трон царів (вел. князеві Володимирові Романову), а московська біла преса вже не посідається з радощів, вже снує пронімецькі пляни, вже підлизується до німців, „ворогів словян", і забуває про своє словянофільство... Щоб лиш німці помогли білим відбудувати неподільну Росію! І тут очевидно їх карти відкриваються, і тут усі пізнають, що цілий їх ідеольоґічний багаж, висований проти „ворогів словянщини", українців, це лише ґумбуґ, лише бляга, за якою криється бажання здискредитувати українську справу перед усяким її евентуальним союзником і перетягти того союзника на свій бік. Так намагались вони зробити в Києві в 1918 році, кокетуючи німців і намагаючись при їх допомозі з України, як з бази, відбудувати новий царат.

Цю гру починають, здається, всі на Заході чудово розуміти. А нашим завданням: помогти західній громадській думці здемаскувати остаточно фальшиву гру денікінців і володимирівців.

Всякі ідеї співпраці з білою (чи червоною) Росією мусимо отверто відкинути. Історія мусить жеж нас нарешті чогось навчити!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НОВА ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

(Надіслане з Праги).

Надзвичайні події, що їх пережила Чехо-Словаччина від травня до листопаду минулого року, тяжко відбилися на положенні республики. Катеґоричні вимоги Німеччини на обеднання з німецькою державою по можливості всіх осіб німецької національности, що були громадянами Чехо-Словаччини, довели, як відомо, до виправлення границь між Німеччиною і Чехо-Словаччиною. Але, слідом за Німеччиною, Польща й Мадярщина підняли також питання про виправлення своїх границь з Чехо-Словаччиною. На це Чехо-Словаччина була примушена погодитися. Такі виправлення пороблено. Вони знайшли свою правничу підставу в постановах двох міжнародніх конференцій — першої в Мінхені, в складі міністрів-предсідників чотирьох великих держав: Англії, Франції, Німеччини й Італії, другої у Відні, в складі міністрів закордонних справ Німеччини й Італії.

Внаслідок згаданого „виправлення границь" Чехо-Словаччина, що була створена версайською умовою, дуже багато стратила. Вона віддала Німеччині понад 20,600 квадратових кільометрів свого обшару, головним чином на півночі республики, з більш ніж трьома і пів міліонами населення, якого більшість належала до німецької національности (судетські німці). Виправлення границь з Мадярщиною та Польщею привело до страти Чехо-Словаччиною біля 13,000 квадратових кільометрів та понад 1,270,000 душ населення, якого більшість належала до мадярської та польської національности.

Таким чином колишня Чехо-Словаччина примушена була відступити іншим державам біля 41,000 квадратових кільометрів свого обшару та понад 4,900,000 своїх громадян. Це не мало, коли пригадаємо, що до виправлення границь Чехо-Словаччина займала територію 145,000 квадратових кільометрів та розпоряджала майже 15 міліонами населення. Важкість для Чехо-Словаччини згаданої втрати стане ще більш чуйною, коли памятати, що віддалі до Німеччини землі мають коло 50% мінеральних багатств, котрих експльоатація в колишній Чехо-Словаччині давала в більшості випадків дуже задовільні висліди. На тій же території знаходилася значна скількість дешевої сировини, що була до послуг промисловости колишньої Чехо-Словаччини.

Сумний образ того, що тепер Чехо-Словаччина втратила, знаходимо в цікавій статті д-ра Антоніна Гульки: „Перед новою господарською орієнтацією Чехо-Словаччини" (Земедельські Дружественні Лісти 1938, ч. 48).

До виправлення границь вугілля, головним чином з Судетської области, не тільки опліднювало промисловість республики, що його оплачувано чеськими коронами, але й вивозили закордон, причому в 1937 р. активний біланс Чехо-Словаччини в зовнішній торгівлі вугіллям досягав 400 міліонів Кч.

Після виправлення границь вугілля опинилося в більшій своїй масі на обшарах країн, що межують з Чехо-Словаччиною; та остання, довозячи його, повинна клопотатися про заплачення його чужими валютами.

Наскільки таке оплачування значне, видно з того, що за приблизними підрахунками біланс зовнішньої торгівлі вугіллям нової Чехо-Словаччини, коли ця остання буде примушена купувати його на території сусідних держав, замісць активного був би пасивний на суму одного біліона Кч.

Аналоґічні наслідки матимуть місце також у відношенні активности білянсів зовнішньої торгівлі Чехо-Словаччини, що торкається інших продуктів промисловости, для котрих продукції потрібно нині купувати сировину із закордону, т. є. з Судетської країни, колишньої Чехо-Словаччини. Наприклад, у відношенні до пива 6 заводів працюють на території нової Чехо-Словаччини, а сировина є в Судетах, тобто за кордоном.

Дещо подібне спостерігаємо у відношенні текстильної промисловости, у відношенні продукції паперу, металів, тощо. Коли торкатимемось подробиць, то побачимо, що Чехо-Словаччина, через виправлення її кордонів, стратила в ріжних галузях своєї промисловости значні розміри своєї колишньої виконности. Так вона стратила 23% її в металевій продукції; 36% у шкіряній промисловості; 50% у текстильній; 50% у паперовій; 57% у гірничій промисловості; той же відсоток у хемічній промисловості; 60% у скляній та 60% у забавковій продукції; 92% у порцеляновій промисловості; вона була примушена передати іншим країнам великі централі електричної енерґії. Нарешті, Чехо-Словаччина була позбавлена також живців (курортів), що користувалися світовою славою, а саме: Карльсбад, Франценсбад, Марієнбад та Йоахимів— живці, що були для Чехо-Словаччини надійним джерелом для припливу золота зза кордону.

Взагалі кажучи, страти, що їх потерпіла Чехо-Словаччина при виправленні границь, тяжкі особливо через те, що головним наслідком такого виправлення є погіршення умовин, завдяки яким досягається значнійша активність білянсу країни у відношенні до інших річей зовнішньої торговлі. А це, в першу чергу, мусить ставити під загрозу активність усього білянсу Чехо-Словаччини в зовнішній торгівлі, чи, іншими словами, мусить несприятливо вплинути на курс чехо-словацької корони та на стійкість її на світовому ринку.

Але це все не може зломати рішучости нової Чехо-Словаччини перенести тяжкі іспити та проробити величанську роботу, щоб виправдати своє майбутнє незалежне існування. З меншими засобами нова Чехо-Словаччина здібна осягнути великі успіхи. Вона зможе сконцентрувати всі свої сили для підняття добробуту населення та для осягнення ліпшої будучини.

Що торкається хліборобства, то нова Чехо-Словаччина буде багата на продукти сільського господарства та зможе навіть вивозити їх. Але було би помилкою думати, що нова Чехо-Словаччина стане виключно землеробською країною. Ні, вона буде країною з розвиненою промисловістю, як і попередньо. Для цього є дуже поважні підстави. Передовсім наведена вище довідка свідчить, що для нової Чехо-Словаччини в царині промислової діяльности залишається ще немало ділянок промисловости, які й тепер, після переходу важливих осередків промислової діяльности до сусідніх держав, можуть інтензивно розвиватися. Це тим більше зрозуміле, що й після розділення колишньої Чехо-Словаччини нова чехо-словацька республика схоронила майже 70% виконности в металюгічній промисловості; біля 70% в кожній царині таких промислостей: взуттєвої, шкіряної, хемічної та броварської; 90% у царині розрібки дерева та всі 100% у цукровій промисловості.

Таким чином і після виправлення границь Чехо-Словаччина схоронила колишні важні промислові галузі; й на основі промови нинішнього голови ради міністрів Чехо-Словаччини, пана Берана, можна думати, що й нова Чехо-Словаччина біля 45% усієї своєї продукції отримає з царини своєї промислової діяльности та біля 55% з царини сільського господарства. Не слід також забувати, що ті розміри промислової продукції, що, з причини виправлення кордонів, тепер упали, зможуть в найближчій будучині значно зрости.

Промисловий розвиток не примусить на себе довго чекати в Словаччині й Карпатській Україні. Ці дві країни багаті не тільки на ліси, але й на мінерали: вугілля, нафта, сіль, залізна руда, тощо. До цих пір у тих краях не досить енерґійно провадженно досліджування нетрів землі. Коли на це звернуть поважнішу увагу та знайдуться потрібні капітали, то наслідки будуть сприятливі не тільки для Словаччини чи Карпатської України, але й для цілої республики: остання повинна виконати все, щоб у будучині відмовитися від довозу вугілля з чужини.

З усього вище згаданого виходить, що події останніх місяців сильно потрясли організмом колишньої Чехо-Словаччини. Але вони його не знищили. Головні складові елементи цього організму були занадто солідні.

Притому скажемо кілька слів відносно кооперації. Величанське господарське значіння кооперації в чехо-словацькій республиці досить відоме всюди за кордоном. Маючи до розпорядимости біліони чехословацьких корон, кооперація усунула лихварство в містах та селах Чехо-Словаччини. Кооперація притягнула дрібні заощадження до кас „кампелічок" (кредитові кооперативи, що близькі до системи Райфайзена) та до „обчанських заложень" (кредитові кооперативи, що наближаються до системи Шульце-Деліча) та, платячи з таких вкладів невисокий відсоток, вона зробила можливим для кооперації широку підтримку позичками з невеликим процентом усім, що потребують кредиту для продукційної праці. Кооперація знач-

Українське військо зперед 90 років

(2)

Головна Галицька Рада відозвою з 5. травня 1849 пригадала вдруге українському народові Галичини, що треба творити полк гірських стрільців, бо мадяри стали розповсюднювати по Галичині відозви, щоби галицькі українці пристали до мадярів і обіцювали за те золоті гори. „Щож ми маємо спільне з мадярами — питається Головна Руська Рада? Чи мадяри на те почали війну проти Австрії, щоби нас ущасливити? Хтож може бути такий легковірний, щоб у таке слово повірив і не розумів, що на дні того всього лежить мадярська власна користь? Вони хочуть лише на барках русинів створити мадярську і польську державу. Хваляться, що воюють за волю. Ідіть до Семигороду, питайте сербів, гляньте на ті просторі пустині, де були найгарніші оселі, на ті багаті села спалені, на ті родини безпритульні, що по чужих сторонах скитаються. А чомуж то, коли так довго дикі права (абсолютізм) гнобили нас, це хотів ні мадяр ні поляк в українцеві собі рівного чоловіка знати? А нині, коли конституція дозволяє нам самим подбати про нашу долю, вони накидуються нам на опікунів. Не треба великої бистроумности, щоб це відгадати..."

*

Треба знати, що Головна Руська Рада це був поправді наш сойм. Він радив над усіми краєвими справами і був у звязках із віденським соймом, вносив зажалення до уряду і до цісарської канцелярії. Інтерпелював у справі покривдження української мови, в справі поминання українців при обсаджуванні державних посад і т. д.

Тому теж Головна Руська Рада зайнялася ревно справою українських гірських стрільців.

На засідання Ради 8. червня 1849 р. прийшли й офіцири баталіона стрільців із **командантом майором Ватерфлітом.***) Їх привитав предсідник Ради, крилошанин Г. Куземський. Він м. і. згадав, що українці просили монарха дозволити утворити полк українських стрільців, щоб охоронити Галичину від нападів польсько-мадярських повстанців і щоб забезпечити українське імя від наруг у своїм власнім краю, бо як це мало місце у столиці Галичини, коли то поляки проголосили були, що ніяких українців (русинів) не було й нема, лише поляки, та що треба відбудувати Польщу в історичних границях від моря до моря. Українська молодь радо поспішила в ряди стрільців і за короткий час зголосилося їх багато більше, ніж треба було.

Офіцири прийняли радо цю заяву до відома та предложили устами свого майора Ватерфліта, щоб українці подали просьбу в справі прапора та щоби теж причинилися складками на орхестру (банду) баталіону.

На те предсідник Куземський відповів, що вже прийшов дозвіл на прапор і що Рада займеться справою складок на орхестру. Рада застерегла собі, що оголосить складки під умовою, що орхестра буде грати українські пісні.

На черговому засіданні Рада займалася справою орхестри та прапора. Член Ради **Павенцький** підніс сумнів, що коли музика гратиме українські пісні, то наводитиме на вояків велику тугу, а це ослаблювало би военного духа. На це звернув предсідник увагу, що тепер уже військові орхестри грають чимраз частіше українські пісні, одначе це не зробило злого враження на українських вояків, які служать в австрійській армії. Не чути було, щоб через те українські вояки зле билися в Італії або в Мадярщині.

Предсідник предложив, щоб із складки з 15. травня (на спогад скасування панщини) дати якусь частину на орхестру та щоб члени уладили теж збірку між собою. Павенцький заявив на це:

— Полк руських стрільців це як дитина руського народу, тому випадає, щоб увесь нарід, а головно Рада дуже дбала, щоб той полк вивінувати, як лицює.

Цьому спротивився член Трещаковський, бо, як говорив, справа „Народнього Дому" (на який збирали складку з 15. травня) дуже важна. Справа стрільців теж важна, то треба оголосити окрему складку. Член **Лотоцький** радив утворити фонд, щоб із нього можна було платити що місяця платню членам орхестри. **Павенцький** відповів, що досить із нас буде дати на початок що-то, а зате запросити до складки архикнязів, напр. арх. Івана, який має добра в Галичині, а він і інші князі переконалися вже про вірність українського народу.

Вкінці ухвалили не зволікати із справою закупна інструментів для полку стрільців і постановили дати 500 ринських, себто, що Головна Руська Рада позичає з фонду Народнього Дому. Застерегли собі, що колиб полк стрільців розвязали, інструменти перейдуть на „Руську Матицю". Для збірки на українських стрільців вибрали касієрами Ільницького та Угриновича.

(Дальше буде).

*) Команда баталіону стрільців була в більшості українська. Поручник Гнідий був у львівській сотні, у **Бережанах** капітан Барусевич, поручник Матникевич, в **самбірській**, надпоручник Кривоносюк, поручник Столярчук, у коломийській поручники Ярмусевич і Білинський, у станиславівській, Радкевич, у стрийській, капітан поручник Бендак.

Нова служниця.

— Прошу пані, прийшов якийсь пан, але я боюся його впустити.

— Чи сказав, як називається?

— Ні. Коли я його запитала про те, він поцілував мене.

— Впусти . . . Це мій чоловік.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ГРУДЕНЬ 1938 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	314.92	163.	125.71
2.	201.61	164.	163.17
3.	109.16	165.	40.75
4.	81.39	166.	50.27
5.	252.72	167.	187.02
6.	32.42	168.	223.32
7.	259.93	170.	190.52
8.	224.13	171.	218.71
9.	156.94	172.	43.63
10.	187.69	173.	100.47
11.	105.40	174.	23.07
12.	123.18	175.	240.72
13.	101.22	176.	228.21
14.	27.33	177.	129.93
15.	58.24	178.	160.02
16.	84.44	179.	235.04
17.	72.60	180.	45.19
18.	141.76	181.	109.59
19.	14.87	182.	175.92
20.	244.87	183.	204.92
21.	138.02	184.	19.19
22.	82.89	185.	82.84
23.	45.71	186.	64.22
24.	91.91	188.	55.62
25.	70.53	189.	11.82
26.	35.75	190.	34.58
27.	59.49	191.	152.13
28.	138.70	192.	144.88
29.	191.12	193.	123.21
30.	67.68	194.	45.93
31.	146.86	195.	56.15
32.	29.60	196.	54.38
33.	109.84	197.	34.39
34.	40.72	198.	55.69
35.	61.15	199.	34.44
36.	139.59	200.	244.95
37.	111.08	201.	45.32
38.	223.72	202.	44.99
39.	118.28	204.	872.08
40.	23.36	205.	19.85
41.	21.66	206.	470.85
42.	188.82	207.	75.99
43.	53.08	208.	32.77
44.	131.15	209.	75.10
45.	285.53	210.	73.27
46.	29.91	211.	189.97
47.	46.28	212.	63.27
48.	54.09	213.	324.25
49.	17.96	214.	37.26
50.	166.31	215.	28.60
51.	71.62	216.	30.50
52.	95.03	217.	436.91
53.	125.76	218.	276.38
54.	113.34	219.	173.25
55.	51.51	220.	174.51
56.	171.59	221.	582.51
57.	195.00	222.	15.81
58.	173.04	223.	322.15
59.	175.50	224.	29.34
60.	37.06	225.	19.68
61.	23.92	226.	157.05
62.	106.63	227.	55.19
63.	354.52	229.	218.44
64.	118.23	230.	215.61
65.	250.58	231.	16.26
66.	125.39	232.	62.67
67.	198.37	234.	194.98
68.	19.56	235.	145.85
69.	136.55	236.	167.57
70.	278.04	237.	243.37
71.	34.50	238.	242.38
72.	67.29	239.	321.79
73.	101.39	240.	64.36
74.	31.90	241.	108.55
75.	144.40	242.	120.57
76.	351.06	243.	75.98
77.	86.71	244.	18.04
78.	140.75	245.	106.42
79.	14.71	246.	67.01
80.	45.96	247.	253.10
81.	138.16	248.	67.04
82.	66.42	249.	39.30
83.	217.01	250.	16.59
84.	58.66	251.	233.42
85.	121.37	252.	98.72
86.	247.82	253.	91.65
87.	177.32	254.	131.59
88.	46.62	255.	73.50
89.	26.27	256.	57.84
90.	297.92	257.	40.53
91.	342.17	258.	30.72
92.	24.54	259.	246.23
93.	53.00	260.	54.74
94.	401.36	262.	71.58
95.	44.57	263.	55.01
96.	235.38	264.	75.72
97.	165.82	265.	41.22
98.	155.71	266.	96.83
99.	215.21	267.	103.57
100.	97.96	268.	115.63
101.	42.56	269.	37.67
102.	605.22	270.	232.71
103.	117.94	271.	90.51
104.	255.81	272.	17.49
105.	205.84	273.	152.74
106.	269.50	274.	178.24
107.	40.86	275.	91.71
108.	109.12	276.	400.42
109.	174.57	277.	223.09
110.	10.95	278.	31.50
111.	38.35	279.	21.76
112.	309.18	280.	213.43
113.	66.73	281.	89.23
114.	59.01	282.	230.56
115.	26.21	283.	133.64
116.	56.27	284.	83.67
117.	118.24	285.	21.34
118.	97.61	286.	47.49
119.	35.16	287.	11.67
120.	174.10	288.	248.03
121.	197.42	289.	34.33
122.	55.76	290.	64.93
123.	173.63	291.	198.52
124.	150.30	292.	617.03
125.	88.41	293.	128.12
126.	97.44	294.	41.45
127.	159.40	295.	185.17
128.	11.39	296.	604.48
129.	36.97	297.	23.38
130.	394.81	298.	105.15
131.	17.50	299.	50.04
132.	171.04	300.	145.09
133.	235.67	301.	163.24
134.	98.12	302.	14.59
135.	51.51	303.	65.78
136.	176.76	304.	88.08
137.	185.70	305.	74.83
138.	70.60	306.	34.94
139.	78.72	307.	34.08
140.	83.60	308.	110.51
141.	69.70	309.	39.94
142.	157.19	310.	118.85
143.	193.94	311.	22.86
144.	37.40	312.	87.61
145.	55.47	313.	8.87
146.	208.17	314.	13.88
147.	494.77	315.	24.25
148.	33.15	316.	300.52
149.	61.75	317.	88.17
150.	46.87	318.	138.22
151.	155.18	319.	100.22
152.	65.22	320.	124.87
153.	9.57	321.	136.57
154.	39.08	322.	57.83
155.	476.41	323.	71.06
156.	193.13	324.	164.45
157.	18.75	325.	213.42
158.	250.19	326.	131.67
159.	70.95	327.	43.52
160.	128.28	328.	24.47
161.	193.08	329.	8.61
162.	75.42	330.	127.83

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
331.	54.20	372.	40.84
332.	78.96	373.	40.28
333.	130.00	374.	65.21
334.	251.48	375.	110.69
335.	46.15	376.	26.88
336.	223.69	377.	36.48
337.	27.95	378.	28.06
338.	237.75	379.	147.44
339.	102.38	380.	24.25
340.	21.26	381.	32.07
341.	25.30	382.	40.31
342.	179.32	383.	187.89
343.	44.65	384.	41.23
344.	82.98	385.	271.33
345.	103.39	386.	34.12
346.	13.03	387.	24.30
347.	132.17	388.	168.25
348.	13.76	389.	33.57
349.	50.81	390.	79.03
350.	133.33	392.	24.01
351.	47.11	393.	18.06
352.	88.93	394.	8.56
353.	35.71	395.	7.14
354.	17.33	396.	326.04
355.	64.62	397.	12.73
356.	16.11	398.	10.46
357.	62.83	399.	11.32
358.	73.99	400.	89.83
359.	140.11	401.	42.88
360.	14.29	402.	12.62
361.	1,148.87	403.	289.77
362.	65.07	404.	71.86
363.	105.74	405.	107.18
364.	484.46	406.	265.38
365.	80.87	407.	56.24
366.	29.39	408.	31.29
367.	335.15	409.	73.31
368.	32.60	410.	12.00
369.	244.31	411.	66.14
370.	238.61	412.	54.77
371.	187.35	413.	10.92

З місячних вкладок нових родів обезпечення $50,091.37

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	19.34	225.	14.54
2.	4.29	230.	3.81
3.	2.42	234.	20.21
8.	98	237.	2.68
19.	1.58	243.	18.23
20.	74	245.	3.08
28.	13.03	257.	3.87
30.	11.32	262.	1.41
33.	7.91	268.	2.93
37.	16.20	274.	1.49
39.	28.42	275.	14.56
65.	14.02	276.	3.54
69.	1.36	277.	2.02
70.	3.80	278.	1.15
83.	2.86	282.	3.55
90.	13.43	283.	1.53
101.	2.84	284.	3.37
102.	4.96	286.	37.75
106.	7.23	288.	2.40
108.	8.61	292.	1.83
112.	6.53	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	312.	2.26
127.	5.65	316.	1.41
139.	2.35	321.	5.01
142.	10.37	322.	1.31
143.	11.25	328.	2.01
147.	28.16	331.	2.26
151.	6.04	334.	2.28
161.	1.92	335.	6.34
170.	12.93	336.	7.99
181.	1.57	342.	20.33
185.	6.68	345.	2.65
189.	4.90	349.	5.24
194.	81	358.	1.62
206.	5.45	361.	2.48
208.	2.48	367.	3.51
209.	4.26	370.	15.74
216.	14.85	371.	1.30
217.	2.74	384.	28.93
221.	6.23	388.	17.56

З місячних вкладок старого роду обезпечення	$ 594.12
З місячних вкладок від членів	$50,685.49
Процент від бондів	3,588.30
Процент від морґеджів	21,574.25
Процент з банків	494.60
Процент від членських позичок	1,569.43
Зарібок на бондах	800.00
Рент від реальностей	13,278.72
Перенос з Мол. Деп. за переписаних 666 членів	6,660.00
Зворот виплаченої нагороди за дітей, зорґанізованих у 1938 році	1,942.25
Перенос резерви з фонду Згоди Братств за переписаних членів до У. Н. С.	5,107.00
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпеч.	195.00
Зворот позички до народного фонду	20.00
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за продані книжки	748.40
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за уживання машин і т. п.	100.00
Уневажнена виплата грошевого звороту	6.95
Уневажнена дивіденда	1.36
Уневажнена нагорода за нового члена	1.00
Уневажнена виплата лікареві за нового члена	1.00
Перенос частини інвестиції в реальности Згоди Братств до фондів У. Н. Союзу	5,000.00
Зворот надвишки готівки, депонованої на закупно бондів Злуч. Держав	63,000.00
Продаж бондів	24,976.56
Сплати морґеджів готівкою	10,358.97
Перенос морґеджових інвестицій на реальности У. Н. Союзу	10,719.70
Зворот позичок	2,046.00
Сплата „нота"	25.00
Перенос готівки Зг. Братств	106.70
Перенос обниження вартости машин друкарні У. Н. С.	1,330.34
Перенос обниження вартости книжок книгарні У. Н. С.	701.17
Перенос обниження вартости реальностей	16,708.64

Сирітський фонд по бл. п.:

в. 219 Дудник Михайло	500.00
в. 370 Климковський Петро	469.16
Разом	$242,715.99

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 29 Савка Олекса	$ 1,000.00
в. 38 Ангел Іван	1,000.00
в. 64 Дячишин Гарасим	1,000.00
в. 73 Завистовський Олекса	500.00
в. 75 Ягнич Іван	1,000.00
в. 90 Лопух Іван	1,500.00
в. 96 Грицай Володимир	1,000.00
в. 106 Шевчик Михайло	1,000.00
в. 131 Доманчук Йосиф	500.00
в. 132 Сенчишин Йосиф	500.00
в. 147 Гришко Розалія	500.00
в. 149 Манко Юрій	1,000.00
в. 155 Голіновський Осип	500.00
в. 161 Мисько Марія	1,000.00
в. 215 Чоп Олеся	1,000.00
в. 219 Дудник Михайло	500.00
в. 221 Ващишин Дмитро	250.00
в. 237 Дмитрик Михайло	500.00
в. 251 Пік Антін	51.67
в. 273 Хребор Іван	500.00
в. 286 Красецький Гнат	1,000.00
в. 288 Мацьків Василь	1,000.00
в. 361 Дуда Онуфрей	1,000.00
в. 365 Чарний Анна	750.00
в. 370 Клімковський Петро	1,000.00
в. 388 Перчак Дмитро	50.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів обезпечення	2,205.91
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпеч.	195.00
Процент на закуплених бондах	61.49
Правні кошти при рекордованні морґеджів	5.65

Виплати з фонду народного:

Допомога Карпатській Україні	1,500.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Перенос резерви за переписаних членів зо Згоди Братств до У. Н. С.	5,107.00
Перенос резерви за переписаних дітей зо Зг. Братств до Мол. Деп. У. Н. С.	426.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 95 Романишин Матвій	71.44
в. 153 Лазорек Кузьма	78.30
в. 182 Попович Іван	131.56
в. 213 Заходник Стефан	317.17
в. 300 Рачик Михайло	198.12
в. 304 Бирва Іван	135.63
в. 321 Мельник Григорій	317.17

Виплати з фонду запомогового:

в. 1 Хрущ Лука	50.00
в. 5 Лизень Михайло	50.00
в. 8 Шиманський Микола	25.00
в. 10 Кузяк Дмитро	35.00
в. 20 Кафка Іван	50.00
в. 20 Старух Іван	35.00
в. 23 Пастух Андрій	25.00
в. 26 Борис Іван	35.00
в. 26 Якимович Юліян	35.00
в. 27 Творищук Іван	25.00
в. 27 Соровіцький Михайло	25.00
в. 38 Андрушко Стефан	25.00
в. 41 Сенчишин Василь	50.00
в. 45 Воробець Мартин	35.00
в. 87 Сухина Семен	35.00
в. 98 Крестинич Луця	25.00
в. 99 Федош Анна	25.00
в. 99 Лаврик Микола	25.00
в. 99 Зинковський Микола	25.00
в. 99 Залецький Павло	25.00
в. 103 Длугош Яків	35.00
в. 104 Бобик Михайло	25.00
в. 122 Проницький Михайло	25.00
в. 137 Василик Андрій	35.00
в. 140 Мирдич Петронеля	25.00
в. 194 Марків Анастасія	35.00
в. 195 Астряб Антін	25.00
в. 195 Бес Михайло	25.00
в. 204 Кікта Микита	50.00
в. 204 Чорній Марія	30.00
в. 206 Чарна Марія	25.00
в. 211 Макар Михайло	35.00
в. 217 Заяць Петро	35.00
в. 218 Цепін Іван	35.00
в. 223 Волоско Данило	35.00
в. 225 Коробій Іван	35.00
в. 226 Велітович Волод.	25.00
в. 236 Багнюк Андрій	35.00
в. 237 Луцик Теодор	25.00
в. 276 Коруна Іван	35.00
в. 276 Хлиста Теодор	35.00
в. 286 Явиляк Іван	35.00
в. 300 Кухта Іван	35.00
в. 330 Дробич Іван	25.00
в. 333 Каритич Катерина	25.00
в. 333 Левицький Василь	35.00
в. 333 Боберська Розалія	25.00
в. 334 Кузик Анна	25.00
в. 345 Гайва Ева	35.00
в. 347 Горінь Василь	35.00
в. 352 Гавриляк Анна	25.00
в. 359 Фурта Агафія	25.00
в. 365 Камінська Магдалена	25.00
в. 371 Шумський Олекса	35.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Укр. Прес. і Книжкова Сп. за орган	3,595.00
Нагороди за нових членів	1,768.75
Платня головного уряду	825.00
Бонди голов. урядників	506.25
Рент за офіси У. Н. Союзу	500.00
Актуар за праці	475.00
Лікарі за нових членів	465.50
Спортова акція	402.49
Платня помічних сил	401.94
Укр. Прес. і Книжкова Сп. за друки і праці	356.97
Кошти подорожі і репрез.	319.60
Стейти за лайсенси	197.00
Видатки канцелярійні, почта телефон, експрес і т. п.	193.95
Справи правні при інвестиц.	187.50
Соціяльне обезпечення робітників	124.12
Книги для відділів	100.00
Офісові прибори, друки і т. п.	90.45
Головний лікар	50.00
Нагороди для нових молодечих відділів	25.00
Фотографічні знимки членських аплікацій	14.55

Інші виплати:

Податки, вода, опал, світло і інші виплати на реальностях	7,093.22
Обниження вартости машин в друкарні У. Н. С.	1,330.34
Обниження вартости книжок в книгарні У. Н. С.	701.17
Відписані податки, правні кошти і інші виплати при перебранні реальностей в 1938 році	5,501.84
Обниження вартости реальностей, перебраних до 1938 року згідно з ухвалою головного річного засідання	11,206.80

Інвестиції:

Депоновано до Федерального Резервового Банку на закупно бондів Злучених Держав	209,500.00
Інвестовано в бондах публичної вжиточности	40,200.00
Інвестовано в морґеджах	5,919.70
Перенесення морґеджових інвестицій на власні реальности	10,719.70
Перенос частини інвестицій в реальности Зг. Братств до фондів У. Н. Союзу	5,000.00
Позички членам на грамоти нових родів обезпеч.	7,106.00
Закуплено машину до друкарні	50.00
Разом	$346,989.95

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем листопаду 1938 р. осталася	$367,684.24
Прихід за грудень	242,715.99
Разом	$610,400.23
Розхід за грудень	346,989.95
Готівка з кінцем грудня 1938 р. остається	$263,410.28

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 263,410.28
Морґеджі	1,275,908.45
Бонди	1,505,355.46
Реальности	1,176,251.12
Позички членам	528,161.97
Друкарня і книгарня	18,283.59
Ноти (Notes)	2,750.00
Разом	$4,770,120.87

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$3,955,339.60
Адміністраційний фонд	176,651.44
Запомоговий фонд	78,784.48
Народний фонд	3,625.40
Конвенційний фонд	21,642.88
Contingent Fund for protection of Ins. & Mort.	226,953.00
Резервовий фонд	11,886.35
Посмертний фонд старого роду обезпечення	63,592.37
Фонд Згоди Братств	44,053.57
Сирітський фонд	187,591.78
Разом	$4,770,120.87

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	9.25	63.	18.00
2.	10.45	64.	6.75
3.	2.05	65.	10.00
4.	1.80	66.	43
5.	5.40	67.	6.97
6.	2.25	68.	45
7.	18.67	69.	2.02
8.	11.48	70.	6.75
9.	11.05	71.	3.60
10.	7.42	72.	2.65
11.	15.89	73.	3.60
12.	1.38	75.	7.42
13.	11.02	76.	15.33
14.	1.60	77.	6.30
15	90	79.	90
16.	4.95	80.	2.75
18.	90	81.	5.40
20.	12.85	82.	2.95
21.	9.23	83.	7.65
22.	1.68	84.	1.80
23.	90	85.	15.30
24.	7.65	86.	8.10
25.	90	87.	6.53
26.	2.70	88.	68
27.	70	89.	1.35
28.	6.30	90	19.35
29.	9.90	91.	15.30
30.	7.65	92.	1.80
31.	7.20	93.	1.35
33.	19.80	94.	17.35
34.	90	95.	3.60
35.	1.80	96.	16.20
36.	9.70	97.	11.70
38.	8.10	98.	3.15
39.	5.63	99.	15.75
40.	1.35	100.	2.25
42.	7.20	102.	26.77
43.	3.40	103.	3.37
44.	10.35	104.	5.65
45.	11.70	105.	11.93
46.	45	106.	9.68
47.	2.95	107.	2.30
48.	5.85	108.	2.70
50.	12.15	109.	6.30
51.	45	110.	68
52.	4.10	112.	10.45
53.	1.80	113.	3.15
54.	3.65	114.	1.35
55.	2.50	115.	2.05
56.	12.60	116.	7.00
57.	9.00	117.	1.35
58.	7.20	118.	2.70
59.	9.70	120.	8.55
60.	1.80	121.	11.48
61.	2.48	122.	2.50
62.	5.40	123.	7.00

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
124.	6.07	241.	1.80
125.	10.13	242.	6.30
126.	5.18	243.	8.10
127.	7.20	244.	90
128.	1.60	245.	4.75
129.	45	246.	1.57
130.	19.00	247.	10.15
132.	3.85	248.	5.65
133.	2.05	250.	1.35
135.	4.05	251.	10.15
136.	13.95	252.	9.00
137.	10.35	253.	3.15
138.	3.85	254.	10.58
139.	3.60	255.	3.40
140.	5.85	256.	3.38
141.	1.80	257.	1.58
142.	17.80	258.	5.17
143.	34.90	259.	8.78
144.	2.25	260.	15.43
145.	6.10	262.	2.77
146.	3.85	263.	1.15
147.	29.03	265.	90
148.	2.70	266.	4.28
149.	2.25	267.	3.15
150.	15.10	268.	4.50
151.	8.33	269.	2.25
152.	91	270.	11.05
154.	1.15	271.	6.10
155.	15.75	272.	4.05
156.	10.15	273.	2.70
158.	11.93	274.	4.05
159.	3.60	275.	3.15
160.	4.05	276.	16.65
161.	7.65	277.	12.82
162.	2.30	278.	1.15
163.	3.38	279.	1.58
164.	28.80	280.	12.15
165.	6.97	281.	9.00
167.	10.13	282.	12.85
168.	3.40	283.	7.90
170.	7.65	284.	1.60
171.	16.20	286.	2.70
172.	8.78	287.	1.13
173.	4.25	288.	9.00
174.	3.60	289.	2.93
175.	12.15	290.	1.80
176.	16.45	291.	52.88
177.	1.58	292.	35.42
178.	3.40	293.	4.50
179.	11.03	294.	1.57
180.	15.75	295.	6.07
181.	25	296.	8.55
182.	3.60	297.	2.05
183.	4.95	298.	70
185.	5.63	299.	2.25
186.	5.45	300.	6.30
188.	4.73	301.	4.50
189.	6	302.	1.45
191.	6.75	303.	3.38
192.	7.65	304.	90
193.	3.10	305.	3.83
194.	1.25	307.	70
196.	2.50	308.	1.15
198.	2.95	309.	85
199.	68	310.	2.50
200.	19.13	311.	1.15
201.	4.05	312.	4.50
203.	1.90	313.	25
204.	102.38	314.	45
205.	3.85	315.	25
206.	25.20	316.	7.65
207.	2.04	317.	3.18
208.	25	318.	7.42
209.	1.15	319.	11.50
210.	1.58	320.	5.25
211.	9.13	321.	28.80
212.	90	322.	1.15
213.	13.25	323.	7.65
214.	70	324.	4.28
217.	12.15	325.	4.28
218.	6.75	326.	9.00
219.	6.75	327.	2.93
220.	8.33	328.	45
221.	33.75	329.	25
223.	31.30	330.	9.90
225.	1.58	331.	6.10
227.	68	332.	6.75
229.	10.40	333.	5.65
230.	12.15	334.	7.10
231.	2.48	335.	2.30
232.	4.95	336.	8.78
234.	17.33	337.	25
235.	9.90	338.	12.15
236.	7.42	339.	4.94
237.	9.45	340.	1.35
238.	18.50	341.	3.60
239.	35.33	342.	7.20

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
344.	3.15	375.	7.20
345.	5.40	376.	25
346.	1.80	377.	1.35
347.	12.40	378.	1.75
348.	90	379.	9.00
349.	4.50	380.	7.42
350.	3.65	381.	1.57
351.	68	383.	12.15
352.	4.10	384.	5.63
353.	1.80	385.	12.60
354.	45	386.	6.50
355.	1.15	388.	12.38
356.	1.58	389.	1.80
357.	1.80	390.	9.67
358.	4.45	392.	1.13
359.	7.65	393.	1.15
361.	40.30	396.	10.65
362.	8.75	398.	45
363.	9.00	400.	13.05
364.	17.55	401.	90
365.	5.18	402.	25
366.	2.20	403.	3.60
367.	8.55	404.	1.35
368.	50	405.	2.05
369.	13.05	406.	13.95
370.	4.75	407.	93
371.	10.15	409.	2.70
373.	3.60	410.	1.60
374.	2.70	411.	70

З місячних вкладок від членів	$2,517.12
Процент з банків	575.38
Процент від бондів	236.87
Процент від морґеджів	1,124.17
Процент від позичок	86
Заробок на бондах	412.50
Рент від реальностей	787.00
Сплати морґеджів	1,990.62
Продаж бондів	9,984.38
Обниження вартости реальности	100.00
Перенос резерви за дітей Згоди Братств до Молод. Деп. У. Н. Союзу	426.00
Разом	$18,154.90

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду по бл. п.:

в. 45 Михалечко Олекса	$ 150.00
в. 91 Павлиш Анна	500.00
в. 136 Дичко Анна	320.00
в. 230 Сосновський Волод.	356.00
в. 358 Міхно Надін	286.00

Інші виплати посмертного фонду:

Перенесено до У. Н. С. за 666 переписаних членів з Молод. Деп. до старших	6,660.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Нагороди за нових членів	1,943.25
Українська Пресова і Книжкова Сп. за Український Тижневик	475.00
Платня помічних сил	390.82
Українська Пресова і Книжкова Сп. за друки	41.45
Соціяльне обезпечення робітників	41.41
Виплати канцелярійні на почту і т. п.	25.00
Оправа місячних книг	9.00
Лікарі за нових членів	4.00

Інші виплати:

Податок, вода, опал, світло і т. п. виплати на реальностях	270.65

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	35,050.00
Процент на закуплених бондах	15.63
Позички членам	21.00
Обниження вартости реальности	100.00
Разом	$46,659.21

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем листопаду осталася	$75,476.84
Прихід за грудень	18,154.90
Разом	$93,631.74
Розхід за грудень	46,659.21
Готівка з кінцем грудня 1938 р. остається	$46,972.53

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 46,972.53
Морґеджі	159,150.20
Бонди	180,040.26
Реальности	55,650.92
Позички	265.00
Разом	$442,078.91

Стан довжний:

Посмертний фонд	$338,627.99
Адміністраційний фонд	103,450.94
Разом	$442,078.91

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

ДАВНЯ ВІСТКА ПРО ПОХОДЖЕННЯ МАДЯРСЬКОГО НАРОДУ

Вчені давно займались і ще сьогодні займаються питанням: відкіля прийшов мадярський нарід до Европи та якому народові найближчий він по походженні і мовою?

Російські вчені, що також тим питанням займалися, доказують, що мадярський нарід походить із Сибіру та що він споріднений із сибірським племенем югрів. Та ця думка не є нова; його потвердження знаходимо і в „Московськім Літописі", написанім у 16. столітті. Про „югритську землю" сказав там таке: „Югра, або Югрська земля, а мешканці її звуться югри або югрици. Земля та дуже неврожайна, тому мешканці покинули її та заволоділи Паноніею і в ній поселилися. Кажуть, що як вийшли із своїх земель, насамперед поселилися недалеко Меотитського озера (нині Азовське море), потім пішли в напрямі ріки Дунаю і від свого імени Панонію, Югаріею, Унгаріею назвали. Мали вони відважного вождя Атилю, тому завоювали в Азії і в Европі великі простори землі. Тому москалі дуже гордилися, що колишні (так сказати) їхні піддані знищили та ограбили німецькі волоські та грецькі землі та що всьому світові були грізні і страшні. Мешканці тієї землі дають великому московському князеві данину та вживають одної з уграми мови".

ВВАЖАЙТЕ НА СВОЮ ВАГУ.

Мабуть найбільше людей, котрі вважають на свою вагу, роблять це зогляду на зверхній вигляд свого стану, або просто для приподоби іншим. Охорона здоровля серця це багато важніша причина нормальної ваги.

Надмірна вага дає серцю забагато праці. З другого боку, хто недоважує, у того серце бється, а обіг крови звільняється, серце зменшується, а діткнена тим недомаганням людина виставлена на більшу небезпеку поважних комплікацій унаслідок малих закажень або поранень. Такий стан вважають дуже ризиковним.

На важність дієти у відношенні до серця недавно тому звернув увагу д-р Луіс А. М. Кравз з університету в стейті Мериленд.

Д-р Кравз каже, що „в минувшині недуги серця і кровних посудин уважали єдино наслідком змін, спричинених зародками, або через поширення недуги. Пізніше ми пересвідчилися, що харчування це питання першої ваги у багатьох випадках, цебто, що хворобливі функції серця походять з неправильного харчування. Це можливе, що лихе харчування допускає певні хворобливі зародки".

Серце пересічної дорослої людини помпує коло шість кварт крови на кожну мінуту, або 2,000 гальонів денно. Д-р Кравз каже, що хтось-там обчислив, що в кожнім фунті товщу знаходиться кровних посудин пять миль довжини. Тому кожному буде зрозуміло, скільки більше праці дається серцю з кожним додатковим фунтом ваги.

Як показується, це товста пожива і солодощі, що дають надвишку ваги, крім випадків забурень залоз. Надвишки ярин або протеіни звірят (мясо) майже ніколи не спричиняють недуги серця чи кровоносних посудин. Завелике вживання вітамін ніколи не показалось відповідальним за якунебудь недугу серця або кровних посудин, але замале вживання вітамін може допустити до поважних ушкоджень.

ФЛІС.

Урядовий стиль у Польщі.

(Автентичне)

До шкільного інспектора приходить таке письмо:

„Зажонд школи шедл пшез весь і уконсіл єго пес. Зажонд школи лежи хори і длятеґо нема школи.

„Зажонд школи".

Польська преса подає, що в Карпатській Україні панує тиф, холера і ще щось там.

То замало. Краще взяти лікарський лексикон і виписати всі хороби від „а" — анґіна до „зет" — зараза.

Що то комусь шкодить?

Хто в селі наймудріший?

— Учитель: Скажи мені, Оресте, хто у нашім селі наймудріший?

Ученик: Священик і дяк.

Учитель: Чому?

Учень: Бо як мої мама вмерли, то всі люди плакали, тільки вони оба співали.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ГРУДЕНЬ 1938 РОКУ

СТВОРЕНО ОТСІ НОВІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ:

Бр. Пресв. Тройці, відділ ч. 261, в Йонгставн, О.
Відділ ч. 414, в Ню Гейвен, Конн.
Тов. „Молода Україна", відділ ч. 415, в Шікаго, Ілл.
Тов. ім. Тараса Шевченка, відділ ч. 416, в Фол Рівер, Месс.
Тов. ім. Федора Корятовича, відділ ч. 417, в Ню Йорку, Н. Й.
Відділ ч. 418, в Нентікок, Па.

РОЗВЯЗАНИЙ ВІДДІЛ:

Розвязано відділ ч. 261 з причини недостаточного числа членів і всім членам дано переступні листи.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 6. Федів Микола.
В. 7. Сухеня Анна, Сталгайтіс Антін, Кріль Теодор, Степанайтіс Антін.
В. 9. Липшак Юрій.
В. 15. Палівода Іван.
В. 16. Бандура Василь.
В. 22. Каня Амелія.
В. 33. Грод Анастасія.
В. 36. Дорофей Марія.
В. 44. Гибрик Франк.
В. 51. Турок Марія.
В. 53. Корпа Марія, Крисалка Стефан, Крисалка Юлія, Крисалка Іван, Крисалка Софія.
В. 59. Бакай Анна. Бойко Чарлс В., Новак Іван, Пістей Чарлс Т., Никорчук Акілина.
В. 63. Хімка Волтер, Хімка Андрій, Вархоляк Павло, Драч Дорка.
В. 64. Гнатко Іван.
В. 69. Мартинець Мирослав.
В. 76. Ґурал Марія Ф., Чучак Марія, Штогрин Володьимир, Штогрин Стефан, Гнат Петро, Гнат Степан, Тимонко Іван, Свербивус Осип, Витязь Стефанія, Стиранець Анастасія, Копцюх Петро, Ґузар Антоній, Гнат Андрій, Дубас Ольга Т., Запотоцька Франка, Желінська Мей, Тарновський Стефан, Скіро Юлія, Тарновська Марія, Запотоцька Марія, Туліґлович Григорій, Туліґлович Антін, Шарон Валтер, Дідилівський Павло.
В. 82. Мачаріяс Ванда.
В. 84. Клюбчак Іван.
В. 85. Ломега Марія.
В. 94. Васькович Стефан К., Шарон Василь, Стецько Стенлей, Мулярчик Іван.
В. 96. Василик Василь.
В. 97. Табачук Юліян.
В. 102. Гусіль Франка, Капраль Микола, Слепко Стефан, Шайн Марія, Гет Анна, Гет Марія, Бусько Михайло.
В. 104. Чесновська Анна, Романець Софія, Мисак Ольга.
В. 106. Онисів Іван, Канюк Іван, Онисьо Стефан.
В. 119. Білон Ольга, Суляк Марія.
В. 124. Зварич Анастасія, Кобасюк Іван.
В. 125. Куч Павліна, Кусько Кароліна, Штоґрин Марія, Собеська Ірина, Леськів Марія.
В. 126. Дидів Іван.
В. 138. Пилипець Осипа.
В. 142. Левчак Едвард Іван, Мамчак Олена, Бальніцький Григорій.
В. 144. Ґрудеський Михайло.
В. 147. Когит Анна.
В. 155. Добрянський Василь.
В. 157. Возняк Василь.
В. 158. Шимко Михайло.
В. 161. Михайлишин Петро, Дуда Катерина.
В. 164. Роль Лавро.
В. 168. Бабин Іван, Галата Пазя, Паньків Іван.
В. 175. Корчинська Марія.
В. 178. Кухар Розалія.
В. 180. Дудра Стефан Еднард, Дяк Іван Віллем, Фекетей Осип.
В. 183. Соловай Михайло.
В. 192. Вацик Катерина.
В. 193. Молодович Стефанія.
В. 194. Ницак Катерина, Сидор Стефан М.
В. 200. Теслюк Явдокія, Самборський Осип, Малафій Михайло, Малафій Іван, Затковський Михайло, Малафій Микола.
В. 204. Чорноока Марія, Ничипорчик Анна, Кучмак Іван.
В. 205. Леванковський Андрій.
В. 217. Дорофей Анна, Мельник Григорій, Шевчук Теодор.
В. 219. Савчук Авґуста, Шуран Ількo, Співак Валтер.
В. 221. Туцький Сем, Соколик Ернест.
В. 228. Жулик Марґарета.
В. 230. Рапавий Стефан, Миґаль Іван, Кусаба Юрій, Романко Михайло, Гринко Петро, Слюсарик Олена, Слюсарик Марія.
В. 234. Скоренка Юлія, Рабець Анна, Петришин Анелька.
В. 239. Кіш Марія, Мелько Агафія, Мелько Микола, Білокур, Михайло, Кіш Луїс.
В. 241. Камфоник Антін.
В. 245. Єллінська Ольга.
В. 247. Сасс Микола, Сас Стефанія.
В. 251. Кокітка Іван, Юнич Юрій, Гурська Марія, Карпа Валтер, Вазик Павлина, Крисак Павлина, Бучинський Микола, Гурська Анна, Сорочак Іван, Лукасевич Іван, Яновська Стефа, Щурко Анна, Галата Іван.
В. 253. Приступа Ева, Яцьов Петро.
В. 256. Бораковська Стефанія.
В. 261. Дарко Іван, Павлишин Григорій, Салатський Михайло, Дубас Андрій Т., Павлишин Степан, Дубас Волтер, Лишик Іван, Лазута Михайло, Сухар Метро, Бріях Михайло, Набережний Іван.
В. 262. Нецьо Іван.
В. 263. Зарічний Юрій.
В. 274. Войтек Анастасія, Свет Іван, Телепак Анна, Лопушанська Анна, Волощак Степан, Оленич Максим, Телепак Вероніка, Лопушанський Андрей, Войтек Марія, Кіт Степан.
В. 276. Саґановський Антін, Полюга Юрій.
В. 277. Павшук Анна, Хорнат Степан, Хорнат Павлина.
В. 280. Бовтюк Анна.
В. 281. Бенцаль Анна.
В. 286. Челак Семен.
В. 287. Клапко Іван.
В. 291. Сич Іван, Стиранка Дмитро, Мізак Олена, Кирик Михайло, Лесько Чарлс, Ціхоцька Софія, Ґлович Матилда, Кузнак Анна, Сич Евген, Ціхоцький Петро, Ціхоцький Микола, Ґлович Іван.
В. 292. Семеґел Ількo, Запоточний Осипа, Олексин Василь.
В. 296. Волошинович Волтер.
В. 299. Коваль Степан.
В. 304. Дорош Володимир.
В. 305. Мітришин Андрей, Мітришин Ненсій.
В. 316. Кучмий Іван.
В. 317. Фурґаль Олександер.
В. 319. Дзвінчик Вілем.
В. 323. Янчишин Анна.
В. 324. Рожак Михайлина.
В. 330. Стасишин Василь.
В. 334. Котек Григорій, Мураль Василь, Гомзяк Петро, Конрад Юрій, Лупан Олена, Сеник Нетій, Чайковська Стелла, Пукач Михайло.
В. 336. Степанек Мирослав.
В. 341. Кісіль Росел, Кісіль Микола, Лесій Остап.
В. 343. Ґловацька Стефанія, Мельник Мей, Ланяк Марія.
В. 345. Пастушенко Мирон.
В. 347. Прогович Франка, Юсефик Марія, Юсефик Маделина, Прогович Тилій.
В. 348. Музика Катерина, Плахтеняк Анна, Терлецька Петронеля, Бец Олена, Мокічик Амелія, Платеник Анна, Гринко Марія, Фітяк Анна, Федаш Волтер.
В. 350. Михалишин Ількo, Тирчик Олена М.
В. 358. Кухта Софія, Брезіцька Меланія, Васюник Марія, Свет Елисавета.
В. 361. Білий Михайло, Петрів Стелла, Евах Анна, Евах Григорій, Малетич Мартин, Олексів Анна, Помайчук Анна, Барна Анастасія.
В. 362. Ляхевич Волтер, Лешак Анна.
В. 363. Мішанець Стенлей.
В. 364. Ярига Іван, Небожук Анастасія.
В. 371. Конопада Катерина.
В. 375. Стацук Михайло, Стацук Елисавета.
В. 376. Устяновська Ева, Нижник Олена.
В. 379. Павлюк Григорій, Пілат Микола.
В. 380. Кравчук Тереса, Кушнір Мирон.
В. 390. Кінош Степан.
В. 393. Сапач Адам, Тобак Евелин, Павлік Стефанія, Кулак Олекса, Драпак Анна, Кулак Осип, Ребей Михайло, Тобак Росел, Павлик Нестор, Доманчук Волтер, Чорномаз Ґрейс Е., Доманчук Ловій, Курко Мілій, Попадюк Павлина, Попадюк Анна, Забяк Олена Е.
В. 399. Варницька Соня.
В. 402. Соколовський Іван.
В. 406. Скубій Кирило В.
В. 410. Боклах Іван.
В. 414. Плутовська Софія, Блаґітка Марія М., Хавлюк Цецелія, Куць Анна, Ройка Тесій, Бореська Теодозія, Брезіцька Олена.
В. 415. Скіпа Франко А., Ґрод Росел, Скіпа Дженій, Ґрод Дорота, Ґрод Лілія, Несевич Андрій, Супіловський Мартин.
В. 416. Кобелевський Реймонд, Марцишин Осип, Найда Іван, Сефтей Тилій М., Кобелевська Катерина, Шурко Анна М., Мулик Анна К., Шурко Павло, Костик Анна, Дутка Милдред, Ковальчук Степан, Грицай Михайло, Грицай Павло.
В. 417. Кобеля Теодор, Ґабода Юрій, Бродій Анна, Хаща Олександер, Станканич Марія С., Хомяк Анна, Палос Тереса, Ікалович Петро, Палос Марія, Січ Анна, Кунів Анна, Челак Ева, Челак Параска, Хомяк Михайло.
В. 418. Сивулич Андрій, Пакош Михайло, Юґас Степан, Тиміч Степан, Мельничик Евген.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Хомяк Едвард,* Войтович Волтер,* Терефенко Юрій, Полиняк Климко, Полиняк Варвара, Піта Михайло,* Олесневич Теодор, Барна Ева, Войтович Марія, Кропиляк Степан.
В. 5. Рудик Михайло.*
В. 9. Кормаш Волтер,* Салак Олена, Салак Теодор, Салак Марія, Кормаш Текля, Кормаш Микола.
В. 10. Погода Марія, Завідник Мілько, Гутиряк Іван, Погода Іван.
В. 14. Лобур Іван К.
В. 25. Левицький Іван, Левицька Меланія, Ардан Іван.
В. 31. Ястряб Карло,* Процак Анна, Процак Катерина, Вочок Микола, Скринковський Іван, Скринковська Анна, Погранична Марія, Пограничний Михайло.
В. 39. Мець Яків.
В. 41. Щепаняк Михайло.
В. 43. Новіцький Мітрофан, Романовський Іван, Романовська Марія, Рогалевич Теодозія.
В. 70. Венґер Дмитро.
В. 77. Мартиняк Ількo.
В. 78. Кравець Григорій.
В. 82. Пішко Марія, Самійло Григорій.*
В. 86. Клапач Іван.*
В. 98. Федор Анна.
В. 102. Саврун Михайло, Люрет Іван.
В. 123. Дзецюх Петро.
В. 126. Ґлебесь Константин.
В. 127. Блідей Іван, Шляхетка Осип.
В. 130. Малик Михайло, Малик Марія.
В. 135. Клим Іван,* Клим Антін, Клим Пелагія, Лазоришин Лукаш, Рудак Дмитро, Рудяк Марія.
В. 142. Костів Михайло.
В. 147. Бохно Роман.*
В. 152. Гладкий Волтер,* Гладкий Теодор.
В. 155. Ходан Марія, Ходан Петро, Бардаль Гарасим, Бардаль Пелагія.
В. 173. Цицик Анна, Цицик Вілем,* Цицик Іван, Цицик Текля.
В. 175. Балко Анна.
В. 181. Любянецький Павло, Любянецька Катерина.
В. 214. Березовська Анна 2, Березовський Дмитро.
В. 234. Мезак Анна.
В. 269. Ціпура Гилюнка, Ціпура Теодор.
В. 278. Константинович Володимир,* Морикин Іван, Саїв Степан, Саїв Марія.
В. 280. Каторкас Іван,* Каторкас Анна.
В. 283. Мозола Ґеня, Мазола Роман.
В. 291. Бойко Михайло,* Бойко Петро,* Карась Осип,* Карась Ґеновефа, Срочик Франко,* Лазука Михайло, Юзва Андрей.
В. 307. Карнаух Онисим, Прусь Анастасія, Прусь Петро, Корнаух Анна.
В. 321. Білінська Катерина.
В. 324. Намака Евдокія.
В. 361. Кузів Михайло.
В. 364. Остаф Семен, Сивий Григорій.
В. 365. Заґібайло Іван,* Флиста Анна, Горват Тесій, Горват Марія, Мичак Марія, Мичак Кость, Малик Степан, Малик Анна.
В. 370. Рошко Михайло,* Підлісна Стела.
В. 395. Ривак Михайло.*
В. 396. Берінджер Юлія.
В. 406. Кришанда Катерина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Періґ Анастазія.
В. 11. Саїв Степан, Саїв Марія.
В. 45. Шулак Марія.
В. 57. Лаврів Олекса.
В. 85. Полак Іван.
В. 103. о. Журавецький Петро.
В. 107. Маркович Іван ст.
В. 132. Проць Лудвіґа, Проць Юліян.
В. 144. Яремкевич Катерина.
В. 155. Ревуцька Михалина, Ревуцький Олекса.
В. 164. Нечепор Андрій,* Мороз Лука, Мороз Казимира.
В. 167. Гавриляк Василь.*
В. 200. Іванушка Марія, Кішенюк Ева, Кішенюк Осип.*
В. 217. Белецька Катерина, Білецький Григорій.
В. 229. Тацій Микола.
В. 230. Стахура Петро.
В. 287. Томчук Микола.*
В. 325. Лисяк Вероніка, Лисяк Олександер,* Лисяк Марта, Лисяк Сем.
В. 343. Швець Катерина.
В. 348. Розуміло Марія.
В. 364. Гапко Матей, Ґоїк Теодор.
В. 402. Соколовський Іван.
В. 405. Чеканський Степан.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 55. Шандровський Володимир.*
В. 58. Піткова Анна.
В. 85. Шараварко Іван Е.*
В. 124. Віщук Джеймс.*
В. 130. Кузь Дмитро.*
В. 168. Космина Василь,* Космина Михайло,* Дячишин Василь,* Маник Осип.*
В. 206. Ґуловач Володимир.*
В. 291. Турчик Марія.
В. 316. Бойко Михайло.*
В. 347. Вінзінський Михайло.*
В. 403. Френцко Семен.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 331. 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Рапала Анастасія, Жира Ефрозина, Рапавий Осип, Жира Михайло,* Рапавий Володимир,* Поплавська Ева, Катанчик Юстина, Піх Анна, Тирлич Нестор, Катанчик Павло, Полиняк Данило, Поплавський Антін.*
В. 9. Бобеляк Іван.
В. 10. Хвалик Фемя, Хвалик Семен.
В. 15. Чорна Катерина, Білоус Ольга, Корновська Дорота, Корновська Еленора.
В. 20. Ільницький Василь,* Костецька Анна, Костецький Іван,* Семчук Каролина, Семчук Адам, Рубаха Данило.
В. 25. Балко Андрій Г. д-р.
В. 38. Намісняк Анна, Нусь Анна.
В. 39. Добрович Петро, Лютеран Михайло, Бура Текля, Пахолок Андрій, Кудлик Пилип, Дудлик Олена, Гусак Михайло, Гусак Емілія, Клачко Яким.
В. 45. Терлецький Іван.*
В. 62. Данько Катерина, Бохняк Анна, Купревич Петронеля, Бохняк Ількo.
В. 78. Ваврашко Цецелія, Ваврашко Франко,* Бончак Андрій, Фіняк Яків, Козей Василь, Косінський Михайло, Маціовська Юлія, Старжецький Семко, Ваврашко Антоній, Клепчук Михайло, Якобовський Іван, Ванецчук Антін.
В. 81. Депута Франтішек.
В. 83. Ґаздун Волтер.*
В. 88. Петрожак Осип,* Петрожак Василь,* Войтович Дженій, Княйжик Марія, Петрущак Андрій, Микитяк Дмитро о.
В. 89. Павлюк Олена, Павлюк Петро.*
В. 90. Лоштин Іван.
В. 91. Караман Ґеня.
В. 94. Сірко Іван.*
В. 96. Шуплят Михайло.
В. 102. Кардимас Михайло.
В. 105. Бішко Василь,* Айдлер Марія, Айдлер Франко,* Бішко Павло.*
В. 111. Ярема Осип.*
В. 112. Кізима Милдред.
В. 120. Чупа Анна.
В. 121. Іванців Богуславка.
В. 127. Сукмановський Іван.*
В. 130. Сірко Теодор.
В. 135. Підкалицька Марія, Підкалицький Андрій.
В. 137. Яворський Іван.*
В. 142. Левчак Гендрик.*
В. 144. Ґручковська Олександра, Бобола Марія.
В. 146. Цимбаляк Марія.
В. 155. Масник Михайло.*
В. 175. Задорожна Анеля.
В. 179. Хрунь Катерина.
В. 204. Паламар Василь,* Лапчак Тесій.
В. 207. Сисун Леонка.
В. 216. Янсевич Текля, Олещук Степанія.
В. 219. Юрів Михайло Т.,* Трач Микола, Юрів Демян, Білоус Вілем,* Вітенюк Анна, Вітенюк Ількo.
В. 223. Ґазда Іван, Чупа Петро.*
В. 226. Булавінець Стела.
В. 230. Марко Михайло.*
В. 231. Готско Сусій.
В. 238. Зварич Михайло,* Злочівська Ольга.
В. 244. Бенза Сташка Бендза Василь.
В. 247. Беніцький Іван.
В. 248. Огар Петро.*
В. 262. Баволяк Олена.
В. 268. Стець Теодор,* Стець Константій.
В. 270. Василюк Петро.*
В. 291. Любінська Анна, Любінський Михайло,* Марічак Маргарет, Канареф Марія, Сорівка Микола,* Сорівка Кароля, Любінська Розалія, Сідорак Степан.*
В. 304. Коваль Дмитро.
В. 332. Попадюк Марія, Попадюк Анна.
В. 335. Ярема Андрій.
В. 338. Грицько Іван,* Зьвірек Анна, Шубак Дмитро, Савайда Василь, Зьвірек Михайло.
В. 342. Сокальська Надя.
В. 346. Свердон Вілем.*
В. 361. Завіняк Олена, Ґруховський Данило.
В. 362. Кравчак Петро.*
В. 371. Сухоставська Ольга, Ґура Семен, Остаховський Михайло.
В. 380. Вишивана Катерина.
В. 395. Сарняк Іван Б.,* Сарняк Осип,* Сарняк Стенлій.*
В. 406. Хміль Юрій,* Чинчак Марія.
В. 412. Фуджак Михайло, Прислопський Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 11. о. Волощук Микола 2.
В. 22. Попадюк Стела.
В. 63. Коваль Петро.
В. 86. Періґ Анастазія, Чеканський Степан.
В. 90. Лаврів Олекса, Бережінський Юрій.
В. 112. Розуміло Марія.
В. 160. Іванушка Марія.
В. 164. Полак Іван.
В. 165. Гавриляк Вілем.*
В. 170. Томчук Микола.*
В. 171. Чайка Марія.
В. 175. Скульська Анна, Скульська Марія.
В. 183. Скікун Олена, Скікун Іван, Скульська Розалія.
В. 204. Лисяк Вероніка, Лисяк Олександер,* Лисяк Марта, Журавецький Петро о., Лисяк Сем.
В. 213. Ревуцька Олена М., Ревуцький Олекса.
В. 218. Стахура Петро.
В. 251. Ґоїк Теодор, Гапко Матвій.
В. 255. Проць Юліян, Проць Людвіга.
В. 261. Кішенюк Ева, Кішенюк Осип.*
В. 276. Флоренц Анна, Гомзяк Степан, Гомзяк Анна.
В. 278. Саїв Степан, Саїв Марія.
В. 301. Козира Марія.
В. 326. Соколовський Іван.
В. 406. Яремкевич Катерина, Мороз Казимира, Мороз Лука, Тацій Микола, Маркович Іван ст.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 55. Шандровський Володимир.
В. 58. Піткова Анна.
В. 85. Шараварко Іван Е.*
В. 124. Віщук Дмитро.*
В. 130. Кузь Дмитро.
В. 168. Дячишин Василь, Маник Осип, Космина Михайло,* Космина Василь.*
В. 206. Ґуловач Володимир.*
В. 291. Турчик Марія.
В. 316. Бойко Михайло.*
В. 347. Вінсінський Михайло.*
В. 403. Френцко Семен.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧ.:

В. 331. 1 член.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 91. Косяк Петро.*
В. 255. Білак Григорій.
В. 359. Дзюпін Анна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗО ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 57. Тиньо Микола.
В. 137. Любоцький Микола.
В. 234. Марунчак Степан.*
В. 288. Свербивус Максим.
В. 369. Вересюк Анна.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 1. Кропиляк Степан.
В. 41. Сенчишин Василь.
В. 75. Ягнич Іван.
В. 77. Мартиняк Ількo.
В. 90. Лопух Іван.
В. 161. Мисько Марія.
В. 215. Чоп Олександра.
В. 221. Ващишин Дмитро, Плитяк Ількo.
В. 237. Дмитрик Михайло.
В. 273. Хебор Іван.
В. 286. Красецький Ґнат.
В. 288. Мацьків Василь.
В. 361. Дуда Онуфрей.
В. 365. Чорней Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З поачтком грудня 1938 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	24,164
В місяці грудні 1938 р. принято нових	347
В місяці грудні 1938 р. принято наново	124
то з переступ. листами	35
В місяці грудні 1938 р. принято зі старого роду обезпечен.	1
В місяці грудні 1938 р. принято з інших кляс обезпечен.	14
Разом	24,685
В місяці грудні 1938 р. суспендовано	159
В місяці грудні 1938 р. відійшли з переступними листами	45
В місяці грудні 1938 р. відійшли до інших кляс	14
В місяці грудні 1938 р. відійшли до нового роду обезпеч.	1
В місяці грудні 1938 р. відійшли на безплатне продовж.	3
В місяці грудні 1938 р. відійшли зо зворотом у готівці	5
В місяці грудні 1938 р. померли	15
Разом	242
З кінцем грудня 1938 р. в У. Н. С. було дорослих членів	24,443

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРЕЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	8
В клясі А.А.	на $ 500	110
В клясі В.	на $ 750	17
В клясі С.	на $1000	230
В клясі В.В.	на $1500	8
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	473
В клясі О-1000	на $1000	327
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	1,627
В клясі Р-1000	на $1000	913
В клясі Р-1500	на $1500	7
В клясі Р-2000	на $2000	4

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	1,007
В клясі Е-1000	на $1000	361
В клясі Е-1500	на $1500	7
В клясі Е-2000	на $2000	5

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 250	на $ 250	3
В клясі W- 500	на $ 500	1,926
В клясі W- 750	на $ 750	2
В клясі W-1000	на $1000	2,824
В клясі W-1500	на $1500	11
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1
В клясі W-ріжні суми		122

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	6
В клясі Т- 250	на $ 250	224
В клясі Т- 500	на $ 500	4.110
В клясі Т- 750	на $ 750	610
В клясі Т-1000	на $1000	9,185
В клясі Т-1500	на $1500	213
В клясі Т-2000	на $2000	57
Разом		24,443

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 7. Яцула Іван мл.
В. 22. Тимець Софія, Тимець Анна, Тимець Дзенета.
В. 30. Вдовяк Михайло, Вдовяк Марта.
В. 34. Матух Мирон М., Гриневич Михайло, Гриневич Евген, Гриневич Ірина, Кміт Андрій.
В. 45. Насевич Михайло.
В. 53. Криванич Евген, Петришин Йосиф, Шпікула Павлина Анна, Ступак Дорота, Веглер Генриета, Веглер Анна.
В. 54. Ппак Кароль.
В. 56. Ковальчик Володимир.
В. 59. Войко Василь ф., Ганчар Дорота, Новак Роберта, Новак Елейн Д.
В. 67. Крупа Вергенія.
В. 76. Цап Петро мол., Цап Варвара, Хащевська Одарія, Хащевська Марія, Хримівський Никола, Копцюх Михайло, Шаран Антін, Стиранець Іван, Стиранець Николо мол., Стиранець Володимир, Туліґлович Володимир, Туліґлович Йосиф, Янкович Михайло мо., Янкович Дорота Анна.
В. 82. Пивинська Йосифа.
В. 85. Шпак Йосиф.
В. 94. Таркевич Ґеноефа Олена, Таркевич Ґлорія Олена.
В. 125. Бунка Елейн Олеся.
В. 128. Федун Петро.
В. 132. Михалик Едвард, Михалик Олена, Михалик Леокадія.
В. 133. Литовинський Володимир, Валіхновський Франко Юрій.
В. 140. Гевко Катерина, Гевко Михайло, Коріновський Андрій, Саевич Григорій.
В. 142. Безтрицький Антін, Безтрицька Юлія.
В. 147. Кіцак Василь Йосиф.
В. 154. Присловський Катерина.
В. 164. Данило Настуня, Петак Анна.
В. 167. Гавриляк Варвара Анна, Білан Олександра Леона.
В. 204. Чорноокій Вілям 2, Готра Теодора.
В. 218. Лунів Петро.
В. 221. Туцький Нестор Н., Туцький Долорес Ф.
В. 222. Хоботюк Долорес, Хоботюк Олеся, Сенечко Омелян, Сенечко Іван.
В. 230. Бернард Едвард, Бернард Долорес, Горбаль Теодор, Козловський Михайло, Луцько Іван, Мислива Катерина, Наберезна Анастазія, Рапавий Стефан, Рапавий Михайло, Романко Йосиф, Романко Дмитро мол., Роній Росс, Цап Ґералдина, Цап Ґералд, Стахура Василь, Стахура Теодор Іван, Стахура Роман Е., Яслик Марія, Яслик Анна, Яслик Олекса.
В. 239. Мелко Дамян, Кіш Володимир Лука.
В. 243. Ґавенс Роберт Рейналд, Сенечко Йосиф, Шайфер Реймонд.
В. 247. Гринишин Розалія, Процак Василь.
В. 251. Луць Кенет Роберт, Гурська Ґеноефа, Гурська Стефанія, Середич Стефан.
В. 260. Ґаушек Дзійн Анна.
В. 262. Карпюк Анна, Карпюк Андрій.
В. 266. Папура Богдан.
В. 274. Дерко Ірина, Дерко Катерина, Кіт Юстина, Конишан Стефан, Кравець Катерина О., Кравець Сильвія, Лінинський Ольга, Лінинський Михайло, Лінинська Розалія, Лопушанський Іван, Максимиц Анна, Максимиц Анастазія, Максимиц Катерина, Волощак Анна, Волощак Алися, Волощак Анастазія, Волощак Дмитро, Волощак Іван, Волощак Павло, Волощак Розалія, Вінценик Ольга.
В. 277. Дякон Роман, Ґвізд Константин, Кійтінґ Едмунд мол., Лата Михайло, Лата Петро, Медвідь Володимир, Павшук Маріон, Процик Іван, Ярсавич Анна, Ярсавич Данило, Процик Іван.
В. 281. Мороз Михайло, 2.
В. 288. Терлецька Маґарета.
В. 291. Сич Етел, Лесько Шірлій, Савчин Катерина, Сич Стефан, Сич Володимир.
В. 295. Галамай Евгенія, Галамай Сонія.
В. 296. Балабан Рудолф.*
В. 299. Коваль Григорій, Коваль Дорота.
В. 301. Персович Марта, Шміґельська Силвія.
В. 319. Дзвінчик Іван.
В. 330. Очар Данило Реймонд, Очар Тома Михайло мол.
В. 338. Михалько Ліліян, Михалько Василь.
В. 347. Прохович Петріянна Зофія.
В. 348. Беця Текля, Гринько Една, Гринько Еленора, Гринько, Павлина, Михальчик Марія, Остафій Олена, Плахтиняк Катерина, Рапавий Марія, Смеречанська Ольга, Шеремета Розалія, Яворська Стефанія.
В. 350. Бадарик Елизавета, Бадарик Евгенія, Грицишин Михайло, Гричишин Василь.
В. 358. Панкіон Норма.
В. 361. Малетич Анна 5, Малетич Наталія 5.
В. 376. Нижник Василь, Пелещак Катерина, Устяновська Стефанія.
В. 379. Боднарчук Рей, Боднарчук Петро.
В. 380. Клепач Михайло.
В. 390. Кінаш Меланія, Кінаш Катерина.
В. 393. Белеґай Віра, Білецька Наталія Анастазія, Чорномаз Іван Адам, Данелевич Марія, Драпак Марія, Курко Володимир Т., Ребей Лев, Сапач Гомер, Шасталь Кляренс В., Шасталь Іван Ф., Штогрин Олекса, Штогрин Стефанія, Скоропад Арлена Ірина, Вейткофф Евгенія, Ярмій Евген.
В. 396. Тимків Дзувн Катерина.
В. 399. Сич Фредерик Едвард.
В. 402. Марчевська Марія, Потоцька Зофія.
В. 415. Біло Марія К., Біло Лусіль С., Ґрод Данило, Мельник Дзенет, Мельник Елойс, Мельник Йосифа, Супіловський Богдан.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Войтович Ольга, Войтович Павло.
В. 10. Погода Тадеуш, Погода Текля, Погода Ольга, Погода Олена, Погода Емілія, Погода Олекса.
В. 43. Новицька Катерина.
В. 52. Приступа Григорій.
В. 102. Саврун Іван.
В. 136. Дичко Анна.
В. 152. Гладкий Евгенія.
В. 173. Цицик Володимир, Цицик Катерина.
В. 204. Кікта Анна.
В. 234. Пятковський Михайло, Пятковська Анна.
В. 242. Угрин Ольга, Угрин Марія, Угрин Олена, Угрин Михайло, Угрин Стефан.
В. 280. Каторкас Іван мол., Каторкас Станислав.
В. 283. Мозола Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 155. Ревуцька Катерина.
В. 217. Білецька Мирослава.
В. 292. Чмир Евген.
В. 325. Лисяк Юлія.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 20. Ільницький Вілям М., Вільницький Аллан М., Ільницька Вергенія В.
В. 43. Бастян Іван.
В. 62. Купревич Іванна.
В. 83. Ґаздун Олена.
В. 94. Романик Ірина Розалія, Романик Джек Франко, Романик Зофія Дзювн.
В. 136. Качмар Анастазія, Качмар Михайло, Качмар Катерина, Качмар Марта.
В. 155. Бардаль Олена.
В. 175. Фирцяк Юрій, Задорожний Олекса Джеймс.
В. 179. Трунко Лев.
В. 204. Паламар Стефан.
В. 223. Пурта Маріянна, Пурта Ґертруда, Пурта Павлина.
В. 233. Карасевич Петро, Карасевич Микола, Карасевич Анна.
В. 239. Кучірка Володимир.
В. 244. Венза Йосиф, Бенза Павлина.
В. 280. Года Ліліян.
В. 291. Дідик Василь, Попович Йосиф, Попович Іван, Любінський Михайло, Любінський Микола, Любінська Олена.
В. 319. Кляп Іван, Кляп Микола, Кляп Олена, Кляп Пилип, Кляп Василь.
В. 331. Хан Олена.
В. 338. Шубак Михайло, Шубак Стефан, Шубак Анна, Шубак Дмитро, Зьвірек Михайло, Зьвірек Павлина.
В. 342. Лещик Марія, Васьович Михайло.
В. 345. Куліковський Василь.
В. 371. Остаховська Анна, Спелінґ Річард, Спелінґ Ідит.
В. 389. Дашлюк Анна, Дашлюк Вілям, Дашлюк Олена.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 11. Волощук Роберт Мирон, Волощук Любов, Волощук Маргарета, Волощук Едвард, Волощук Микола, Волощук Ґлорія.
В. 171. Галичин Ольга 2, Сцібайло Любомира Оксанна.
В. 183. Скікун Анна, Скульська Юлія, Скульська Олена, Лисяк Юлія.
В. 213. Ревуцька Катерина.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 6. Федів Микола.
В. 16. Бандура Василь.
В. 44. Гибрик Франко.
В. 51. Турок Марія.
В. 59. Никорчук Акалина.
В. 63. Вархоляк Павло, Драч Дорка.
В. 69. Мартинець Мирослав.
В. 76. Гнат Андрій, Витязь Стефанія, Гнат Петро, Гнат Стефан, Тимосько Іван, Зелінська Марія, Дубас Ольга Т., Ґузар Антін, Свербивус Йосиф, Дідулівський Павло, Тарнавський Стефан.
В. 82. Півінська Ванда.
В. 84. Клюбчак Іван.
В. 94. Шаран Василь.
В. 97. Табачук Юліян.
В. 102. Бусько Михайло.
В. 104. Мисак Ольга, Романець Софія, Чесновська Анна.
В. 124. Зварич Анастазія, Кобасюк Іван.
В. 142. Левчак Едвард, Мамчак Олена.
В. 143. Гавдун Григорій.
В. 147. Когут Анна.
В. 155. Добрянський Василь.
В. 158. Шимко Михайло.
В. 161. Дуда Катерина.
В. 168. Бабін Іван, Паньків Іван, Галата Пазя.
В. 175. Корчинська Марія.
В. 200. Жатковський Михайло.
В. 204. Кікта Анна.
В. 205. Левандовський Андрій.
В. 217. Шевчук Теодор.
В. 228. Жулич Магорита.
В. 234. Рябець Анна, Петришин Анеля, Скоренка Юлія.
В. 245. Едлінська Ольга.
В. 247. Сас Микола, Сас Стефанія.
В. 251. Щурка Анна.
В. 256. Бораковська Стефанія.
В. 263. Зарічний Юрій.
В. 274. Кіт Стефан.
В. 280. Бовтюх Анна.
В. 316. Кучмій Іван.
В. 317. Фурґаль Олекса.
В. 324. Розак Михалина.
В. 334. Сеник Наталка.
В. 336. Степанек Мирослав.
В. 345. Пастушенко Мирон.
В. 361. Озоранець Стефанія, Олексів Анна.
В. 362. Ляхевич Володимир. Лешак Анна.
В. 364. Небожук Анастазія, Ярига Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ЗО ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 323. Янчишин Марія.
В. 406. Білець Василь.

ДІТИ ПОМЕРЛІ:

В. 45. Михалечко Олекса.
В. 91. Павлиш Анна.
В. 136. Дичко Анна.
В. 230. Сосновський Володимир.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком грудня 1938 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,139
В місяці грудні 1938 р. принято нових	220
В місяці грудні 1938 р. принято наново	41
В місяці грудні 1938 р. принято з переступними листами	4
Разом	8,404
В місяці грудні 1938 р. суспендовано	55
В місяці грудні 1938 р. відійшли з переступними листами	15
В місяці грудні 1938 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	68
В місяці грудні 1938 р. відійшли зо зворотом у готівці	2
В місяці грудні 1938 р. померли	4
Разом	144
З кінцем грудня 1938 р. в У. Н. С. було дітей членів	8,260

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій клясі за 25 ц. місячної вкладки	5,650
В 2-гій клясі за 50 ц. місячної вкладки	1,753
В 3-тій клясі за 50 ц. місячної вкладки	857
Разом	8,260
З кінцем грудня 1938 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	32,703

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за грудень 1938 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж грудня 1938 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. рек. секретар.

но зменшила витрати населення на набування предметів споживання. Кооперація допомогла робітничій клясі засвоїти значіння виробничих кооператив та пристосувати їх до практичного життя країни. Кооперація в днях світової кризі допомогла населенню уникнути необхідности збувати продукти своєї праці по низьких цінах та, розумно застосовуючи систему хлібного монополю, врятувала сільських господарів країни від загального зруйнування.

Булоб очевидно цікаво виявити, як відбилися місяці підготови Чехо-Словаччини до війни та період виправлення кордонів республики на кооперацію. Це питання знайде напевно своїх дослідужвачів, та наслідки тих досліджувань будуть без сумніву дані до розпорядимости широких кооперативних кол. Але вже й тепер було би помилково думати, що й підготовлення Чехо-Словаччини до війни, й дві здійснені нею мобілізації, й розшматування значної частини колишньої Чехо-Словаччини між сусідніми країнами відбилися неґативно на чехо-словацькій коопераціі. Вона залишилася такаж сильна, такаж бадьора, як і раніш.

Побажатиб тепер новій Чехо-Словаччині якнайскорше віднестись після удару долі, що її спіткав. Побажатиб їй знову, та ще в більшій мірі збільшити ті нематеріяльні цінності, на які вона була багата в перших 20 роках свого незалежного існування. Побажатиб їй якнайшвидше зайняти почесне місце серед інших держав, що несуть культурний та господарський поступ до широких мас людства.

Проф. С. Бородаєвський.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Д. Г., Лонґ Айленд Сіті, Н. Й. — Як маєте нагоду збирати такі витинки, то надсилайте. Ми їх одержуємо з ріжних сторін. Не все можна їх використати, бо є такі статті, що всюди однакові. Але часами попаде щось оригінальне. Дякуємо за труд і память.

М. К., Шікаґо, Ілл. — В Шікаґу є такі, що можуть легко відповісти на ті дурниці, що їх виписав у „Шікаґо Дейлі Трибюн" з 13. січня той польський „бувший командант Польського Леґіону Американських Ветеранів".

Ню Йорк, Бронкс. — До жертв Української Маніфестації додати: І. Зятковська $1.

ВІДОЗВА ДО ОДНОСЕЛЬЧАН КОРОСТОВИЧ.

До Пітсбурґу приїхав Олекса Іванців з села Коростовичі, пов. Рогатин, і привіз зо собою листа з рідного села. В тому листі наші брати просять нас, щоб ми тут в Америці занялися збіркою ґрошей на закупно книжок, бо поляки заказали, щоб місцева читальня мала 150 томів книжок. Інакше польська влада доложить свої польські книжки.

Ми тут у Пітсбурґу скликали мітінґ і поручили занятися збірками на ту ціль Анні Дяк і Марії Федунок. На їх руки зложили жертви отсі жертводавці: Анна Дяк $4; по $2: М. Федунок, М. Катериняк, Т. Куруна, А. Кравчишин, Т. Цілюпа, Т. Федунок, І. Бекіш, В. Паляк, Т. Романів; по $1: Й. Корий, А. Крижалка, В. Шабатура, М. Малевич, П. Якуб, І. Слободзян, О. Іванців, Ю. Кричковська, І. Сорока, П. Бекіш, І. Драпайло, М. Хандога, М. Марків, М. Федків; І. Пшеничка $1.50; по 50 ц.: В. Онисків, М. Майниш, М. Куруна, А. Федьків; по 25 ц.: Соколовська, Кирило. Просимо всіх односельчан згаданого села чимскорше переслати свої жертви на згадану ціль.

Анна Дяк.

З ДНЯ

ДЖЕРЕЛА ВІЧНОЇ ЕНЕРГІЇ.

На зїзді вчених, що відбувся в половині грудня минулого року в Ютиці, Н. Й., професор Ганс Бете дав доклад про енергію сонця. Ця енергія враз з соняшним проміннями доходить до нас та є джерелом усього життя на землі, а можливо й на інших планетах. Він сказав, що щоб витворити те тепло, яке висилає з себе в одній секунді сонце, требаб спалити десять міліонів біліонів тон вугля. Це число таке велике, що на початку має одинку, а опісля шіснацять зер. Далі він говорив, що сонце має в собі спеціяльне тепло. Бо колиб те тепло, що є на сонці, витворювалося шляхом звичайного палення, то ціле сонце згорілоб за 6 тисяч пятьсот років. А воно вже горить щонайменше пять біліонів років. Отож те тепло в сонці є надзвичайне. Це скрита сила, яка перемінюється в тепло і через проміння дістається на землю.

ТА СИЛА Є ВСЮДИ.

Далі цей учений говорив, що ця сила міститься всюди, також у тій матерії, що ми маємо на землі. В атомі, себто в такій маленькій частинці матерії, яку треба побільшувати міліони разів, щоб її побачити, міститься стільки цеї енергії, що колиб хтось міг її увільнити та запрягти до якогось мотору, то нею можна би було переправити корабель „Квін Мейрі", або „Норманді", через океан до Европи і назад. Така страшенна енергія міститься в тій маленькій частині, атомі! Але тої енергії люди покищо не вміють увільнити та її вживати. А сонце в природній спосіб увільнює цю енергію, перемінює її на тепло й огріває нас та все довкруги.

СИЛА ДУХОВА.

А тепер застановімся, чи часом до тої енергії, що є в атомі, не подібна духова енергія, що є в кожній людині. Якби кожна людина на хвилину зупинилась і подумала, скільки пережила в своїм життю! Скільки смутку, скільки терпінь і трагедій вона перетравила в серці! Скільки люти переплило в її жилах! Скільки радости, захоплення, ненависти, любови, жалю! Скільки сумнівів шматувало її душу, скільки надій, розчарування!

А все це енергія! Духова, чи чуттєва енергія, але всеодно енергія. Бож усі ці почування порушували нами, кидали то сюди, то туди; нераз прибавляли нам сили і здоровля, нераз заганяли в хворобу, а декого й до гробу. А ці речі може довершити тільки енергія. Отож наші почування це ніщо инше, тільки духова енергія. Вона бушує в нашім серці немов буря. Раз утихає, раз завиває, потрясає нами до основ. Нераз ціле пекло розпутає в нашій душі, хоч посторонньому свідкові цього не видно. А всежтаки та енергія є, вона ділає. Таксамо ділає, як та енергія, що захована в атомі матерії.

ЯКБИ УВІЛЬНИТИ ЕНЕРГІЮ.

А маючи це на увазі, можна також поставити таке наукове бажання: щоб то можна було зробити з тою духовою, чуттєвою енергією, якби її хтось упорядкував та заставив робити якусь корисну, конструктивну роботу! Здається, що таксамо, як енергією в атомі можна переправити двічі корабель по океані, так і енергією, захованою в кожній людині, можна би було творити просто велитенські речі.

Та йде про те, щоб ту енергію в людині упорядкувати; щоб вона не витрачувалась на внутрішнє шамотіння, на внутрішню боротьбу, а щоби була скерована в якомусь будуючому напрямку. Можливо, що великі генії на світі, як Наполеон та інші, знали саме тайну організування цієї своєї енергії й спрямовування її в напрямі їх плянів.

ЕНЕРГІЮ ПОЛУЧИТИ.

А якби так, упорядкувавши наперед енергію кожної людини, опісля ту упорядковану енергію получити з енергіями інших людей! Що за сильна нація вийшлаб з таких людей! Можна припускати, що маленькі народи, які в житті відіграли величезні ролі, підбиваючи нераз великі народи, саме вміли в той спосіб організувати цю енергію.

Що то вийшлоб з нашої національної енергії, якби так ті всі наші почуття, ті всі наші національні смутки, наші терпіння і бажання скупчити в одну велику силу! Наші вороги зникнулиб так, що ми дивувалисьб, чи ми взагалі ворогів мали.

Та покищо ми ту енергію витрачуємо на наші власні тертя.

Але вже можна запримітити зміну на краще. Хто його знає, може це природній процес: щоб розбудити приспану національну енергію треба наперед сварок.. Щойно коли енергія розбуджена, вона вступає в другий період, період консолідації.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УРИВКИ З ОДНОГО ЛИСТА З КРАЮ.

Одна українська громадянка, що живе в Гейстінґс он Годсон, Н. Й., дістала від своєї кревнячки з рідного краю листа, в якім вона описує і про те, що там тепер діється.

„Ви щасливі", пише вона. „Живете собі в іншім, вільнім світі, а ми всі поневолені, на рідній землі свобідно і спокійно жити не дають. У своїй власній хаті чоловік не певний життя. Приходства горять, священиків бють так жорстоко, що вони умирають з побиття. Крамниці нищать; у Львові до Нароньої Торговлі вдерлись, увесь товар підпалили і панну, що продавала, полили нафтою та хотіли спалити. А як вона вибігла на вулицю і кликала помочі, то ще кляті з неї сміялись і ніхто її не рятував. На щастя, надбігли українці і вогонь на ній погасили. Навіть св. Юр, де мешкає митрополит, хотіли підпалити, та питомці врятували. І таке діється по всіх містах. Казяться, що Карпатська Україна удержалась і тому над бідним, безборонним народом знущаються. Такі звірства ніде на світі не діються, тільки в Москвії й у нас. То побратими, дібрались! У жорстокості і дикій люті дорівнюють собі. Моя родина відпокутувала також свою національність: одного брата за це, що працював для свого народу, так збили жовніри гумовими палками, що він утратив притомність. За другим теж гнались „герої", аж у чотирьох, але він успів втекти. Та тепер мусить укриватися, бо ще тепер нападають на хату і кажуть, що не можуть його знайти. Як скажені собаки бігають по селі, хапають хлопців і так учать, щоб до віку памятали, хто їм кат. Якби все чоловік хотів описати, то треба булоб цілий тиждень писати, і то не скінчив би та не описав би того пекла, що діється в Галичині. Вам напевно і повірити трудно, щоб такі злочини могли діятись на світі. Але тут усе можливе, ніякого права і справедливости нема. Тільки надія в Бозі, що покарає лиходіїв. Ви там оповіджте, що тут діється, хай дякують Богу, що не переживають цього пекла". **З укр. жит. в Америці** . . . . . .

Як молитися?

Каже японська приповідка:

„Коли йдеш на мандрівку, помолися раз. Коли пускаєшся на море — два рази, а коли думаєш женитися — помолися щиро три рази".

З промови адвоката.

І від того часу, як мій клієнт стратив у катастрофі обі руки, не може знайти праці. Мусить простягати руку за милостинею.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

Гровер А. Гвейлен, президент корпорації для Світової Виставки в Ню Йорку, конферує з о. Едвардом Фленеґеном, відомим провідником Хлопячого Міста, в справі виставлення на виставі експонату, що має вияснити характер праці о. Фленеґена для хлопців.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Подає Степан Куропась.

Відчит д-ра Василя Галича, знаного автора книжки англійською мовою „Українці в Америці", відбувся в нас у пятницю, 30. грудня, в салі націоналістів. Прелеґент відвідав наше місто як учасник річного конґресу американських істориків, а з відчитом запросили його наші професіоналісти.

Тема відчиту: „Козацька доба в історії України". Хоча ця тема була вже дуже широко просліджена нашими істориками, то присутні відсвіжили собі в своїй памяті славні часи української збройної сили, що саме тепер на часі.

На відчит прибуло значне число наших професіоналістів. Було досить таких, що вже забулося, що вони є в Шікаґу. Та тим разом прибули вони навіть зо своїми жінками.

На відчиті довідалися ми, що досі розійшлося всього коло 400 примірників книжки згаданого автора.

53-тий конґрес істориків відбувся в нас у готелі Стівенса в днях 29 і 30 грудня. На конґрес прибуло поверх 1,000 учасників зо Злучених Держав і Канади. На конґресі промовляли президенти двох найбільших наших університетів — Нортверстерн і Шікаґо — панове Роберт Гучінс і Френклин Снайдер. Історичні конґреси в Америці, які виходять з доповідей лекторів, не займаються лише стисло історією. Френк Ловден, бувший ґубернатор стейту Іллинойс, мав доповідь на тему: Історія рільної культури в Америці.

Комітет односельчан села Дубровиця, ярославського повіту, ще далі чинний. Читальня в цьому селі, що лежить на польському пограниччі, ще не докінчена. Комітет, до якого входять панове Тимко і Прокіп Гавалюк та Іван Курко, влаштовує час від часу ріжні підприємства на ту ціль. Щось має відбутися 28. січня в салі Синів України. Слідіть за оголошеннями у „Свободі"!

Умер Ілля Плитяк, бувший старший десятник У. Г. Армії, союзовець і націоналіст. За життя на рідних землях сповняв службу для України, а на іміґрації в Чехословаччині і Злучених Державах продовжував служити тій самій ідеї. Смерть скосила його ще в молодому віці. Мав 46 років. Навіть не хорував довго, як це звичайно буває з недужими на хворобу пістряка, бо всього 2 тижні. Українська громада нашого міста віддала йому належну пошану і чисельно відпровадила його на вічний спочинок у понеділок, 2. січня 1939 р.

Новий 1939 рік зустріли шікаґовці дуже оваційно. Обчисляють, що ця „овація" коштувала два міліони долярів. Ворожать, що цей рік буде „просперозь". Іншими речами американці не журяться. Це видно було підчас чехо-словацької кризи. Люди інтересуються більше „файтом" між дружинами „бейсбол", ніж можливістю війни в Европі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АКРОН, О.

З діяльности нашої громади.

Читаючи нашу „Свободу", взяла й мене охота написати дещо до неї про життя нашої громади. Я не є перша, що пишу про нашу громаду. Недавно читала я в „Свободі" допис з Акрону про свято в честь Ольги Басараб, а також про Листопадове Свято, котре святкували всі місцеві товариства. Дописи були задовільні щодо бесідників, жертв і т. п. Але щодо хору і шкільних дітей, то, так би сказати, надужито слави, котру дано цьому хорові і школі; бо воно фактично під цю пору навіть не існують. Колись, у роках 1917—1922, вони існували. Але тепер усе затратилось. Хоч декотрі зо священиків, що бували в нас, хотіли це все відновити, то без успіху. Тепер справи стоять так, що згаданий наш хор, виславлений у згаданім дописі, не вивязався як слід зо своїх завдань.

Мали ми тут також свою українську банду, але через одну особу вона розбилась так, що й сліду не осталось. Лиш один кружок школи танців вдалося заходами відділу У. Н. Союзу зберегти, беручи більшу частину членів під свою опіку. Решта пропала серед чужих. Заходом 295 від. У. Н. С. заложено гарний молодечий відділ У. Н. С., ч. 180. При нім існують бейзболовий і бескетболовий кружок, котрі, подібно як і кружок танцюристів, вславилися в своїх змаганнях з чужими й принесли українському імені славу.

На жаль, не маємо ще У. Н. Дому, в якому моглаб збиратись, організуватись та забавлятись наша молодь. Через те багато нашої молоди пропадає. Щастя, що маємо бодай нашу рідну укр. кат. церкву, а під церквою є своя, хоч невелика, саля, в якій можна сходитись та вести якунебудь громадську роботу. Одно в нас лихо, що через примхи деяких одиниць ми зачасто змінюємо наших священиків. Це відбивається кепсько на цілій громаді, а зокрема на молоді, яка тратить через те повагу до церкви й набирає недовіря до своїх провідників. Ось передчасний відхід о. П. Середи зле відбився на нашій громаді і в часі Свят Різдва Христового наша церква була замкнена, а люди сиділи вдома, бо не було кому відправити Служби Божої.

Та водночас з тими нашими недомаганнями треба зазначити, що в нашій громаді, як і по всіх інших українських громадах, є велике національне піднестя з тої причини, що появилася наша національна зірка, молода українська держава, Карпатська Україна. Ми повинні всі братись до праці і старатися притягнути до українських організацій, а головно до Українського Народного Союзу, якнайбільше членів. Батько У. Н. Союз дбає не лише про наше матеріяльне забезпечення, але не пропускає ні одної нагоди, щоб піддержати наші справи вцілости тут в Америці, а навіть в Европі. Тому ми повинні твердо стояти при тій організації, а також якнайбільше інших членів втягати до неї.

Н. М.

На селі.

— Як ваша пшениця?
— Знаменита.
— А пацята?
— Добре.
— А це слабе лоша вже здорове?
— О, вже добре скаче.
— Ну, то гарно. Ну, а як ваша жінка?

Добрий спосіб.

— Як ти пізнав свою жінку, заким з нею повінчався?
— Я наїхав на неї автомобілем і потовк її. А потім з нею оженився.
— Добрий спосіб.
— Чому?
— Бо якби так усі робили, то навчились би їздити обережніше.

Про каву.

— Кава, то дуже глупий напиток!
— Чому?
— Насамперед її палять, щоби була чорна, потім доливають молока, щоби була біла, мішають із цикорією, щоби була гірка, та додають цукру, щоби її осолодити. Вкінці гріють її, щоби була гаряча, а потім дмухають, щоби пристигла!

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

Питання: Я покинув 1930 року корабель, на котрім працював за послугувача, і до нині тут пробуваю. Пізніше я одружився з дівчиною американського роду. Тепер маємо двоє дітей. Два роки тому хтось зробив донос до іміграційних властей про мій нелегальний приїзд. Мені порадили виїхати добровільно і вернутись на звичайну візу, одначе я не послухав цеї поради. Замісць того я зробив подання на реєстрацію мого побуту, але мою аплікацію відкинули, а вкінці дали три місяці часу на добровільний виїзд. Моя родина потребує мене. Що буде, коли таки останусь тут і на мене знов донесуть до іміграційних властей? Чи будуть мене депортувати?

Відповідь: З Вашого листа виходить, що іміграційні власті дуже лагідно обходяться з Вами. Ви занедбали використати нагоду легалізації свого тутешнього побуту. Було цілком злишно робити подання на реєстрацію, тому, що такий спосіб леґалізації прислугує тільки тим, котрі приїхали нелегально перед 3 червня 1921 року. Ви могли виїхати до Канади після того, якби Ваша дружина, американська громадянка, була внесла до Вашінгтону подання на реґулярну візу для Вас. Тоді Ви могли вернутися до своєї родини як леґальний чужинець на сталий побут.

Можливо, що навіть тепер ще не буде запізно вжити тої процедури. Але що Ви не послухали ради і не виїхали добровільно до трьох місяців, то іміграційні власті можуть видати розпорядок на Вашу депортацію, після чого не зможете більше виїхати до Канади по візу і будете при найближчій нагоді виселені (депортовані) зо Злучених Держав.

Питання: Яких документів вимагають від особи, котра задумує подаватись по іміграційну візу? Яким кревним американського громадянина прислугує право першенства на одержання візи? Як належить зладжувати так звані „афідейвитс оф супорт“ на спровадження кревних і приятелів з Европи?

Відповідь: Неможливо на сторінках часопису докладно відповісти на всі ці питання. Процедуру, як спровадити сюди приятелів чи кревних, точно вияснює бюлетень на 9 сторінок друку, котрий видало Чужомовне Інформаційне Бюро (ФЛІС). Примірник цього бюлетеню можна дістати за надісланням своєї адреси і десять центів (монетою або почтовими значками) на покриття коштів друку, опакування та висилки до: Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave., New York, N. Y.

Питання: Мій брат, натуралізований громадянин Канади, має охоту приїхати на сталий побут до Злучених Держав. Чи його допустять у клясі безквотних імігрантів?

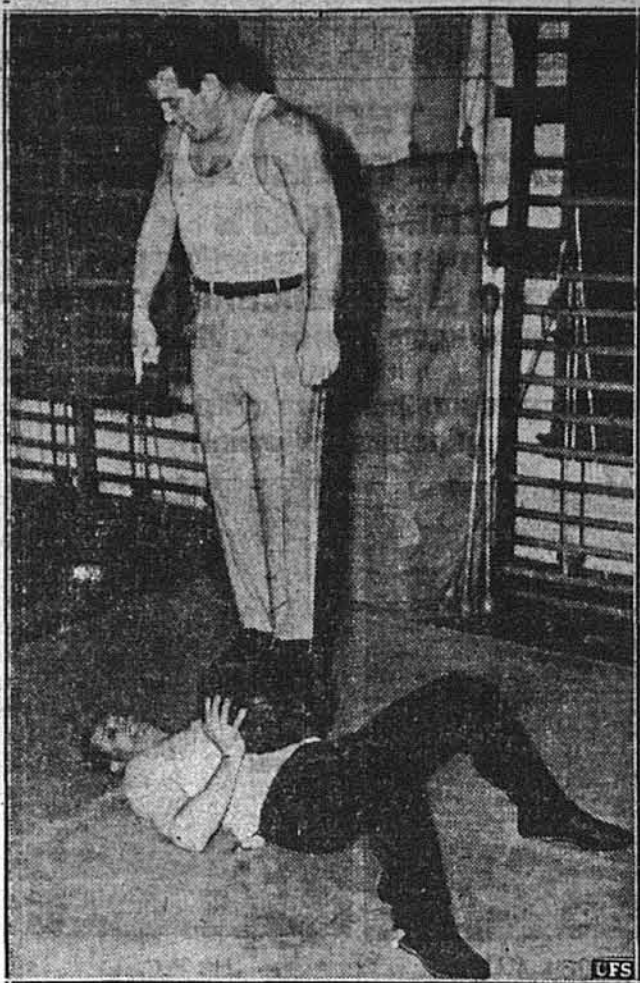
Відповідь: Ні! Тільки родовиті громадяни Канади не підлягають іміграційній квоті підчас роблення старань про приїзд до Злучених Держав. Ваш брат повинен дістати іміграційну візу на рахунок квоти того краю, в котрім родився, або до котрого приналежить його місце уродження.

Питання: Минулого року я одержав картку соціального забезпечення, виставлену на „Джов Брил“, одначе моє правильне імя і назвище є „Джан Брилів“. Пізніше я дістав другу карту на правильне імя і назвище. Вернувшись на роботу до заводу, де мене знали як „Брил“, вживаю старої карти. Чи таким чином нарушую які закони? Я ще не маю громадянських паперів.

Відповідь: Ви не нарушили ніяких законів, але вживання двох імен і назвищ на конті соціального забезпечення неминуче доведе до замішань, з чого можете потерпіти матеріяльно. Вживайте тільки одного імени і назвища, а саме, на яке думаєте натуралізуватися. Занесіть обі карти до місцевого бюра соціяльного забезпечення, де оба ваші конта зложать разом. Це необхідне для ведення повних записків Ваших заробітків і виплати належних Вам бенефітів старих літ, а також на випадок безробіття.

Питання: Посідаю фарму в Новій Англії і добре мені йде. Бажаю спровадити з Европи одруженого кревного, котрий має диплом з рільничої школи. Чи це дає йому право до першенства у квоті?

Відповідь: Він і його рідня мають право до першенства у квоті, за іміграційним законом з 1924 року, але тепер за такими імігрантами нема великого попиту. Тому він мусить доказувати, що не стане публичним тягаром. Вишліть йому „афідейвит“ і доказ свого фінансового стану з заявою, що будете старатись йому допомагати дістати заняття як вишколеному хліборобові. Не забувайте, що таким імігрантам заборонено наперед заключати договори праці. **ФЛІС.**

ВПРАВИ ГРАЧА.

Хто має аспірації бути грачем у „бейзбол“ у котрійсь великій „бейзболовій лізі“, мусить піддатися відповідним вправам. На світлині Джимі Фокс, визначний грач Американської Ліги та один із зірян „Бостон Ред Сакс“, дістає відповідні вправи від Била Кларка, головного вчителя гімнастики цеї ліги в Філядельфії.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ГЕМПСТЕД, Н. Й.

На Карпатську Україну.

З почину Т. Багрія і І. Ґречина та заходами о. І. Дороговича при гр. кат. парохії переведено такі збірки: Католицька парохія $10; по $5: о. І. Дорогович, Т. Багрій, І. Ґречин; по $2: М. Ниженкевич, І. Добровольський, Д. Дмитришин; по $1: А. Сеник, Т. Малик. Разом $33 вислано через Обєднання на призначену ціль.

І. Ґречин.

БРУКЛИН, Н. Й.

На Карпатську Україну.

Дня 25 грудня м. р. відбулися в Українськім Демократичнім Клюбі 14 дистрикту річні збори. Хоч Клюб бере участь переважно в американській політиці, то проте не забуває і про Рідний Край. По звіті урядників і вибранні нового уряду ухвалено вислати з каси на Карпатську Україну $25. Крім того члени доложили від себе $7.50. Разом вислано через Обєднання $32.50 на згадану ціль.

При тій нагоді слід пригадати, що наші українські громадяни повинні брати участь також в американськім політичнім житті, бо, маючи впливи серед вищих американських кол, ми зможемо також краще представляти нашу справу. Наш Клюб міститься тепер у величавім У. Н. Домі під ч. 216-18 вул. Ґренд у Бруклині. Що вечора в нашім Клюбі перебуває молодий наш лідер, адвокат Іван Роборецький, і дає зовсім безкорисно поради, як стати американським громадянином і т. п. З нашим Клюбом уже числяться американці, а навіть обіцяють при наступних міських правиборах дати нам нашого кандидата.

Григорій Бардак, предсідник.

СЛИКВИЛ, ПА.

На інвалідів.

Гром. Іван Ясновський переслав через Обєднання $8.20 на інвалідів, як чистий дохід з розпродажу календарів.

ДІТРОЙТ, МІШ.

$670 на Карпатську Україну.

Український Центральний Комітет у східній частині міста Дітройту переслав через Обєднання $670 на фонд Карпатської України. Гроші ці зібрано в Норт Дітройті і Гемтремку.

За Комітет: **о. С. Чиганський,** предсідник; **Д. Ковальчик,** секр.; **І. Чайківський,** скарбник.

АСТОРЯ, Н. Й.

На народні цілі.

Гром. Микола Білик переслав через Обєднання $5 на такі народні цілі: $2 на Рідну Школу, по $1: на визвольну боротьбу, інвалідів, політичних вязнів.

ВУСТЕР, МАСС.

На Рідну Школу.

Гром. Йосиф Зазуляк переслав через Обєднання $5 на Рідну Школу замісць святочних побажань.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

На Карпатську Україну.

Бр. св. Йосафата на своїх місячних зборах виасиґнувало зо своєї каси $25 на Карпатську Україну. Гроші переслано через Обєднання.

А. Іванів, секр.

МАЙНЕРСВИЛ, ПА.

На Карпатську Україну.

На поклик головної управи У.Ч.Х. о. Ісидор Костюк при помочі Василя Гуцула занявся збіркою одежі серед місцевих громадян при укр. прав. церкві св. Юрія в Майнерсвилі для братів і сестер Карпатської України. Одежі вислано 190 фунтів на адресу У. Ч. Х. в Ню Йорку. Крім того зібрано $30 серед людей, а до того доложили по $5: о. І. Костюк і В. Левчанин.

Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль з проханням уділити з цеї суми також щось на покриття коштів висилки одежі в Карпатську Україну. Кошти пересилки до Ню Йорку покрила місцева церковна каса.

Евгенія Черкас.

ЙОНҐСТАВН, О.

На народні цілі.

Бр. св. І. Хрестителя, від. 230 У. Н. С., відбуло свої річні збори 25 грудня м. р. і на них не забуло і про Рідний Край. Гром. Павловський подав внесок, на який усі згодились, щоби піти з колядою на народні цілі. В тій справі забирали також слово Ю. Присташ і о. Забава і закликали приявних, щоб зложили жертву на Карпатську Україну. Жертвували по $2: Т. Періґ, І. Гармич; по $1: о. Забава, І. Павловський, С. Ворожбит, Ю. Присташ, Ф. Бирка; по 50 ц.: П. Філь, І. Баґан, І. Сухий, І. Дубас, А. Когут, Й. Білик, П. Лодин, А. Федаш; по 25 ц.: С. Мош, І. Слюсарчик, А. Кучманич, Ю. Чижовський, І. Бряць, І. Мисливий, П. Стахура. Решту доложено з братської каси і разом вислано через Обєднання $20 з призначенням $10 на Карпатську Україну і $10 на Рідну Школу.

Уряд Братства.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Карпатську Україну.

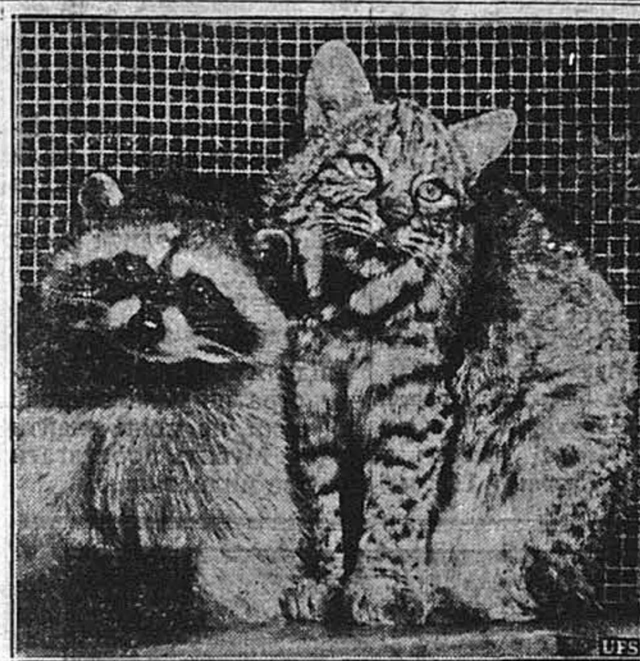
З приводу подружжя д-ра Юрія Андрейка з Марією Возняк один з приятелів зложив дарунок $20. Д-р Андрейко переслав тих $20 через Обєднання, призначуючи їх на поміч Карпатській Україні.

КАРНЕҐІ, ПА.

На інвалідів.

Українська Парохія св. Петра і Павла в Карнеґі переслала через Обєднання на інвалідів Української Галицької Армії $25.40.

О. М. Кучер.

ЧИ СПРАВДІ СМЕРТЕЛЬНІ ВОРОГИ?

Природники кажуть, що звіря „ракун“ та дикий кіт це природні вороги, бо вони будуть битися при кожній стрічі, як пес з котом. Тимчасом у зоольоґічнім городі Флайшгекера у Сан Франсіску живуть одній клітці власне ці два звірята в найбільшій згоді. Та їх ховано разом змалку.

МАЗУР-ЛЮДОЇД.

„В „Зорі Галицькій“, що виходила двічі на тиждень у Львові, знаходимо таку новинку в 40. числі з 7. (19.) травня 1849. року:

„В Поломиї, тарнівської округи, пропали тамошньому жидові - шинкареві дві качки. Жид пішов, щоб відшукати качки, до сусідного селянина Сватка, бо як неробу та бурлаку, підозрівав його. Як увійшов у хату, зачув запах печеного мяса і це ще більше утвердило його підозріння, що це його качки печуться. Як глянув на Сватка, побачив, що він збентежився і став щось ховати під одежею. Думав, що останки його качок. Казав собі показати — і побачив голову дівчини, яка згід одежі селянина впала на землю. Жид зараз побіг до війта. Прийшов війт із кількома селянами та став усе перетрясати. І що знайшов? Знайшов, крім тієї дівочої голови, руки, ноги й інші частини тіла та повну миску крови — так як у різниці. Спіймали людоїда і передали владі. Мазур признався там, що в 1846. році згоріла була корчма, а в ній шинкар. Сватек переходив туди, а що був голодний, не міг здержатися, щоб не вкраяти кусник напів спаленого тіла і ним посититися. Від тоді має непогамований апетит до людського тіла. Перевели слідство і показалося, що ця жертва не була одна, та що той людоїд убив багато людей. В арешті не дуже пильнували Сватка і він повісився. Жінку Сватка та діти також арештували і відвезли до ряшівського суду, бо вони здається брали участь у людоїдстві. Нарід підпалив Сватькову хату з чотирьох вуглів і все зруйнував до тла“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

Потрійна бухгальтерія.

Пане, ви зголошуєтеся до нашого підприємства на книговодця. А чи ви добре знайомі з подвійним рахівництвом?

— Я, пане директоре, останній час вів навіть потрійну бухгальтерію.

— Як то так?

— Одну для шефа підприємства, скільки ми заробляємо, другу, — для його спільника що, мовляв, нічого не заробляємо, і третю для податкових урядів — що маємо дефіцити...

— Чудесно! Від завтра прошу вступити до праці...

Брешуть.

— Приятелю, про тебе кажуть, що ти ціле своє майно програв в карти до шістьох місяців.

— Що то люди все мусять брехати! Не до шістьох місяців, а до шістьох тижнів!

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО. (15)

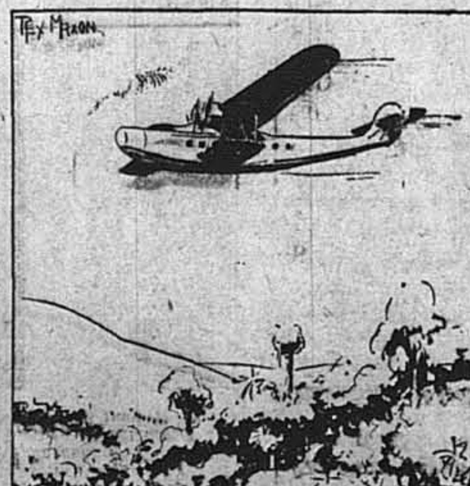
Тарзан дуже нерадо годився на співпрацю з Маґрою. Кілька разів він вдивлявся в обличчя Маґри з надією відчитати в ньому правдиві думки і наміри, та кожний раз він вичитував в її очах щирість, запал, симпатію. Це його пантеличило і він остаточно годився, що вона не має супроти них лихих плянів. Забував він, що Маґра вважає його за Брайена.

Старий Ґреґорі вірив Маґрі цілковито. Він хотів відразу йти за нею, щоб віднайти свою дочку. Та скоро довідався, що річний пароход уже відійшов горі рікою, а другий відійде туди щойно за тиждень. А за той час Атан Том не лише довершить свого, але втече так далеко, що годі буде його схопити. Крім того він потягне за собою Ґелену.

„Не попадай в одчай“, заговорив капітан Ливак. „Цьому можна буде зарадити. Мимо тут недалеко маємо летунську базу. Я можу дістати літака і прибути до Бонґи далеко скорше, як це добродій Том собі уявляє“. Всі тою заявою зраділи. А колиб у той час хтонебудь обсервував був обличчя Маґри, то був би запримітив таке, що викликалоб у нього підозріння.

Годину пізніше величезний літак краяв повітря і гнався вперед у саму середину нетрів. Своїм носом літак вказував місто Бонґу. Це й було його призначення. А в літаку сиділо віднеє нам товариство. Деякі члени товариства подивляли красу нетрів унизу. Інші думали про Ґелену, Тома та звязані з тим пригоди. А літак гнався все вперед і вперед.